

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/182/2024
Identifikačné číslo spisu:	1713202400
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1713202400.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: C.. C. G., nar. XX.XX.XXXX, M. - K., zastúpený: KADUC & PARTNERS s.r.o, IČO: 50 290 762, Trojičné námestie 4, Trnava, proti žalovaným: 1/ C.. L. G., nar. XX.X.XXXX, 2/ C.. C. G., nar. XX.XX.XXXX, 3/ U.. U. G., nar. X.X.XXXX, všetci traja Mlynské pole 10, Limbach, všetci traja zastúpení: AK Kleberc Legal, s. r. o., IČO: 54 741 548, Tbiliská 13, Bratislava, o zaplatenie 1 260 000 eur, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4C/32/2013, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/43/2023 z 30. novembra 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným 1/ až 3/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom sp. zn. 3Co/43/2023 z 30. novembra 2023 potvrdil rozsudok Okresného súdu Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 4C/32/2013-1635 z 23. augusta 2022, ktorým uložil žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 420 000 eur, žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 420 000 eur a žalovanému 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 420.000 eur; vo výroku o náhrade trov konania ho zmenil tak, že žalobcovi priznal proti žalovaným 1/ až 3/, každému samostatne, nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 40 %; zrušil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania; žalobcovi priznal proti žalovaným 1/ až 3/, každému samostatne, plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania sp. zn. 3Co 43/2023.

2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 34, § 37, § 40 ods. 1, § 41, § 46 ods. 1, §489, § 563, § 588 Občianskeho zákonníka a v súlade s čl. 2 ods. 1, 2, 3 Základných princípov, § 191 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“). V odôvodnení uviedol, že (v poradí prvým) rozsudkom č. k. 4C/32/2013-928, zo dňa 21.9.2017, súd žalobu o zaplatenie sumy 1 260 000 eur zamietol. Svojho nároku sa žalobca domáhal

na tom skutkovom základe, že s vtedajšou manželkou ako predávajúci uzavreli so žalovanými ako kupujúcimi dňa 7.2.2011 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území G., zapísané na LV č. XXXX R. č. XXXX, za ktoré sa žalovaní zaviazali zaplatiť kúpnu cenu 1.800.000 eur; žalovaní kúpnu cenu nezaplatili a keďže každý z nich nehnuteľnosti nadobudol v pomere 1/3 spoluvlastníckeho podielu, požadoval od každého z nich 1/3 kúpnej ceny. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca podpisom kúpnej zmluvy (7.2.2011) deklaroval splnenie povinnosti žalovanými ako kupujúcimi, pričom aj svedkyňa L. G., ako druhá predávajúca, potvrdila, že kúpna cena bola pri podpise zmluvy zaplatená. Uvedenému nasvedčovala aj skutočnosť, že žalobca po podpise kúpnej zmluvy podpísal dňa 7.2.2011 a 25.2.2011 dodatky k tejto zmluve a tiež, že pôvodne sa domáhal zaplatenia sumy 1 800 000 eur a následne po procesnej obrane žalovaných, vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 540 000 eur späť. Nakoľko predmet kúpy patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“), o neexistencii predmetnej pohľadávky svedčila potom aj skutočnosť, že v konaní o vyporiadanie BSM, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6C/264/2013, žalobca túto pohľadávku vo vzájomnej žalobe v rámci masy bezpodielového spoluvlastníctva neuviedol. Súd tiež poukázal i na konanie vedené na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/206/2011, v ktorom žalobca považoval predmetnú kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú, a to z dôvodu jeho uvedenia do omylu žalovanými, ktorí už pri uzatváraní zmluvy nemali mať úmysel dohodnutú kúpnu cenu zaplatiť; nárok na zaplatenie kúpnej ceny, resp. jej časti, by z absolútne neplatnej zmluvy nevznikol. V uvedenom konaní vzal potom žalobca žalobu späť a konanie bolo zastavené. Napokon, o neexistencii pohľadávky, podľa súdu svedčilo i to, že ak by táto existovala, a teda by boli žalovaní v omeškani zo zaplatením čo i len časti kúpnej ceny, žalobca by mal možnosť od kúpnej zmluvy v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka odstúpiť, ktorú možnosť však nevyužil.

2.1. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 3Co/50/2018-1133, zo dňa 29.11.2018 tento rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd mal za to, že z hľadiska dôkazného bremena, žalobca v konaní preukázal uzatvorenie kúpnej zmluvy, na základe ktorej si uplatňoval nárok na zaplatenie kúpnej ceny v sume 1.260.000 eur. Pokiaľ žalovaní tvrdili, že kúpna cena bola uhradená kombináciou pôžičiek poskytnutých žalobcovi v čase pred uzavretím kúpnej zmluvy, listinný dôkaz preukazujúci uzatvorenie deklarovaných zmlúv o pôžičke nepredložili; rovnako nepredložili ani žiadny listinný dôkaz preukazujúci odovzdanie hotovosti v sume 957 851,69 eura pri podpise zmluvy, ktorá suma predstavovala súhrn výnosov z podnikateľskej činnosti žalovanej 2/ a výnos z predaja nehnuteľnosti v G.; k jasnému preukázaniu týchto skutočností tak nedošlo. Ohľadom žalovanými predložených viacerých obojstranne zaväzujúcich zmlúv zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že tieto nesúviseli s pohľadávkou žalobcu uplatňovanou v tomto konaní a túto pohľadávku nebolo možné dávať do súvislosti s finančnými transakciami, ktoré žalovaní označili ako pôžičky, do takej miery, v akej boli tieto finančné operácie realizované za účelom splnenia záväzkov, vyplývajúcich zo špecifikovaných listín. Pokiaľ tak zo strany žalovaných boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 842 148,31 eur, právny titul poskytnutia týchto ostal sporným, pričom túto spornosť súd prvej inštancie v konaní neodstránil. V prípade časti kúpnej ceny v sume 957 851,69 eur, ktorá mala byť uhradená v hotovosti pri podpise zmluvy, považoval odvolací súd závery súdu prvej inštancie za predčasné, nakoľko žalovaní ani v tejto časti v plnom rozsahu neunesli dôkazné bremeno pri preukazovaní tvrdených skutočností. Výpoveď svedkyne L. G., ktorá potvrdila argumentáciu žalovaných, totiž nemala oporu v iných dôkazoch produkovaných v rámci konania. Odvolací súd mal za to, že len zo znenia čl. II bodu 2.3 kúpnej zmluvy s ohľadom na ostatné okolnosti sporu, nebolo možné prijať jednoznačný záver o tom, že k zaplateniu kúpnej ceny naozaj došlo, keď samotná konštrukcia predmetného ustanovenia nehovorí o zaplatení kúpnej ceny ako o minulom, už uskutočnenom a zavŕšenom jave. V tejto súvislosti odvolací súd podotkol, že v žiadnom prípade nesmeroval k vyzdvihovaniu prísne formálneho jazykového výkladu ustanovení kúpnej zmluvy pri hodnotení prejavu vôle zmluvných strán, ale týmto poukázal na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie boli produkované také dôkazy, ktoré faktické splnenie uvedenej povinnosti spochybnili, a preto nebolo možné sa uspokojiť len s poukazom na znenie ustanovenia zmluvy ako dôkazu jeho plnohodnotného splnenia. Žalobca prevzatie tejto časti kúpnej ceny poprel a s výnimkou výpovede svedkyne L. G. uvedené nebolo preukázané žiadnym iným dôkazom, ktorý by žalobcove námietky bez akýchkoľvek pochybností vyvrátil. Odvolací súd zdôraznil, že s ohľadom na blízke rodinné vzťahy strán

sporu, nemožno z dôvodu absencie listinného dôkazu priamo preukazujúceho presun finančných prostriedkov z dispozičnej sféry žalovaných na žalobcu v deň uzatvorenia zmluvy, prijať záver o tom, že táto časť kúpnej ceny uhradená nebola. Zároveň bol však názoru, že pokiaľ ide o finančné prostriedky v takej výške a nejde o finančnú čiastku, ktorou sa bežne v obchodnom či súkromnom styku disponuje, žalovaní mohli predložiť aspoň nepriame dôkazy, nasvedčujúce tomu, že boli reálne spôsobilí takouto finančnou čiastkou disponovať, napr. potvrdením o finančných transakciách, o výnosoch z podnikateľskej činnosti, výpisom z účtu alebo iným obdobným spôsobom; prítomnosť dôkazu preukazujúceho majetkové pomery žalovaných v čase uzatvorenia zmluvy by totiž významne prispela k dôveryhodnosti ich tvrdení. Pokiaľ išlo o pripojený spis Okresného súdu Pezinok sp. zn. 10C/206/2014, v ktorom konaní sa žalobca domáhal neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy, odvolací súd konštatoval, že pokiaľ zo strany súdu prvej inštancie došlo ku komparácii argumentácie žalobcu v uvedenom a predmetnom konaní, bolo potrebné, aby k obdobnej komparácii došlo i v prípade argumentácie žalovaných. Uvedené platí obzvlášť v prípade, ak títo v uvedenom konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy v podaní zo dňa 12.10.2012 uviedli, že všetky zmluvné strany boli uzrozmene s tým, že napriek takémuto prejavu vôle v kúpnej zmluve (v čl. II bode 2.3 kúpnej zmluvy) má dôjsť k úhrade kúpnej ceny neskôr; vo veci zmluvného dojednania o splatnosti kúpnej ceny znenie jej článku nepredstavovalo skutočnú vôľu zmluvných strán a je zrejmé, že dojednanie o splatnosti kúpnej ceny nebolo nielenže dodržané a žalobcom ani požadované, ale dokonca žalobca vedel o nedostatku voľných zdrojov žalovaných potrebných k okamžitému vyplateniu kúpnej ceny pri samotnom podpise kúpnej zmluvy a o potrebe získania úveru na ich strane za účelom prefinancovania kúpnej ceny; v predmetnom konaní však žalovaní trvali na tom, že časť kúpnej ceny v sume 957 851,69 eur, bola uhradená v hotovosti už pri podpise kúpnej zmluvy. Zároveň odvolací súd konštatoval, že spochybnenie platnosti kúpnej zmluvy žalobcom v uvedenom konaní sama osebe nemohla mať žiaden vplyv na trvanie povinnosti zmluvných strán vyplývajúcich z danej zmluvy. Hoci žalobca v týchto konaniach uplatňoval odlišné nároky, jeho procesná argumentácia bola v zásade v oboch prípadoch postavená na tvrdení, že mu zo strany žalovaných nebola zaplatená kúpna cena; uvedené tak nemohlo byť vyhodnotené ako jeden z podstatných argumentov pre ustálenie záveru o neexistencii predmetnej pohľadávky. Rovnako nemožno dospieť k záveru, že žalovaní neboli v omeškaní s plnením peňažného dlhu len z dôvodu, že žalobca od kúpnej zmluvy neodstúpil, nakoľko právny poriadok Slovenskej republiky garantuje rôzne prostriedky ochrany subjektívnych práv, pričom pokiaľ nie je zákonom ustanovené inak, voľba konkrétneho zákonného prostriedku na ochranu subjektívneho práva je ponechaná na slobodné rozhodnutie účastníka zmluvného vzťahu dotknutého porušením zmluvných záväzkov druhou stranou; žalobca tak len žalobou na splnenie zmluvných záväzkov žalovanými vykonával svoje zákonom priznané práva.

2.2. V ďalšom konaní pred súdom prvej inštancie žalovaní 2/ a 3/ zotrvali na tom, že celú kúpnu cenu žalobcovi vyplátili tak, ako bolo dohodnuté v kúpnej zmluve, hoci to v tejto uvedené nebolo, a to z úverov prevedených žalobcovi (v sume 2 500 000 Sk, 5 000 000 Sk, 540 000 eur, 20 000 eur a 1 000 000 Sk, vrátenie ktorej sumy žalobca nepreukázal) spolu v sume 842.148,31 eur, ktorý zápočet pôžičiek do kúpnej ceny potvrdila svedkyňa, ktorá bola spolu so žalobcom predávajúcou; zvyšok kúpnej ceny v sume 957 851,69 eur uhradili žalobcovi v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy tak, ako vypovedala i svedkyňa L. G., pričom táto suma pochádzala z predaja domu žalovanej 1/ v G. a z podnikateľských príjmov žalovanej 2/.

2.3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že konanie vedené na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/206/2011, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 7.2.2011, bolo pre späťvzatie žaloby zastavené. Skutkovým základom v tomto konaní bolo tvrdenie žalobcu, že žalovaní kúpnu cenu pri podpise kúpnej zmluvy neuhradili a neurobili tak ani po uplynutí viacerých mesiacov, kedy to rešpektoval, nakoľko vedel, že získanie takejto čiastky prostredníctvom bankových úverov si vyžaduje dlhší čas; žalovaní však nemali záujem kúpnu cenu zaplatiť, manželka na jej uhradení netrvala a navyše požiadala aj o rozvod a so žalovanými robia obštrukcie, keď ho z domu v Limbachu vystaňovali a zrušili mu tam i trvalý pobyt. Žalovaní v uvedenom konaní tvrdili, že v spolupráci so žalobcom, v súvislosti s plánovaným odkúpením nehnuteľnosti, požiadali banku o poskytnutie úveru, z ktorého prostriedky v sume 540 000 eur v rámci úhrady kúpnej ceny v plnom rozsahu poukázali žalobcovi na splatenie úveru jeho a jeho manželky, ktorý bol dovtedy zabezpečený predmetným domom. Žalobca potom pripravil,

resp. obstaral prípravu návrhu kúpnej zmluvy a neskôr jej dodatkov, v ktorej bolo uvedené, že k úhrade kúpnej ceny má dôjsť pri podpise kúpnej zmluvy a v takomto znení bola kúpna zmluva aj podpísaná; zmluvné strany však boli od počiatku uzročené s tým, že napriek takémuto prejavu vôle má dôjsť k úhrade kúpnej ceny neskôr, a teda zmluvné dojednanie o splatnosti kúpnej ceny nepredstavovalo skutočnú vôľu zmluvných strán; žalobca zároveň vedel o nedostatku voľných zdrojov žalovaných potrebných k okamžitému vyplateniu kúpnej ceny a o potrebe získania úveru na ich strane za účelom financovania kúpnej ceny, ktorá bola v sume 540 000 eur aj zaplatená. Podľa LV č. XXXX a LV č. XXXX sú žalovaní vedení ako podieloví spoluvlastníci každý v podiele 1/3 k celku vo vzťahu k tam zapísaným nehnuteľnostiam (predmetu kúpnej zmluvy zo dňa 7.2.2011 a jej dvoch dodatkov, ktorý vklad bol povolený pod č. V 366/2011 dňa 31.3.2011). Žalovaný 3/ uviedol, že vtedy to bola taká právna stratégia, nakoľko sa to zdalo efektívnejšie; žalobca však nakoniec vzal žalobu späť.

2.4. Žalovaní doručili súdu prvej inštancie listinné dôkazy, a to potvrdenie zo dňa 7.2.2011 a prehlásenie zo dňa 21.2.2011 s tým, že malo ísť o potvrdenie o prevzatí hotovosti v sume 950.000 eur ako časti kúpnej ceny za dom X. G., ktoré podpísali obaja predávajúci (žalobca a L. G.) v deň podpisu kúpnej zmluvy a prehlásenie o úhrade plnej kúpnej ceny v hotovosti a vo zvyšku vo forme úverov, ktoré dovtedy poskytli žalovaní predávajúci, zo dňa 21.2.2011, t. j. zo dňa, kedy žalobca okrem iného vystavil splnomocnenie na všetky právne úkony svojej manželke L. G., podpísané oboma predávajúcimi. Žalobca potom tvrdil, že tieto dokumenty nikdy nepodpísal a nemal o nich vedomosť. Poukázal na výpoveď svedkyne L. G. o tom, že neexistuje písomné potvrdenie o zaplatení kúpnej ceny a započítaní úverov a tiež na skutočnosť, že žalovaní dôkazy predložili až po 8 rokoch trvania sporu, čo znižuje ich dôveryhodnosť. Navrhol nariadenie znaleckého dokazovania na odborné posúdenie pravosti podpisu žalobcu na predložených listinných dokazoch. Súd prvej inštancie v súlade s § 253 ods. 3 CSP navrhnuté znalecké dokazovanie pre nezloženie preddavku žalobcom nemohol vykonať, ktorú skutočnosť stranám oznámil písomne zo dňa 9.3.2022. Žalobca neskôr dôkazy predložené žalovanými, a to potvrdenie zo dňa 7.2.2011 a prehlásenie zo dňa 21.2.2011, označil za izolovaný dôkaz, ktorý by nemal prevážiť, nakoľko ostatné dôkazy svedčia v prospech jeho žaloby, na ktorej zotrval. Naopak žalovaní vo vzťahu k predmetným listinným dokazom (potvrdeniu a prehláseniu) uviedli, že tieto sú pravé a označili ich za nosný dôkaz preukazujúci odovzdanie kúpnej ceny;

2.5. Následne súd prvej inštancie (aj s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/12/2016, publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016, sp. zn. 2Cdo/155/2011, sp. zn. 3MCdo/6/2010, zo dňa 22.9.2010, sp. zn. 5Obo/52/2010, zo dňa 24.6.2010, sp. zn. 6Cdo/81/2010, zo dňa 31.5.2010, sp. zn. 4Cdo/13/2009, zo dňa 24.2.2010, sp. zn. 3Cdo/192/2004, judikát R 68/71, judikát R 78/1966, rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/3745/2009 a 11Cdo/1193/2007) vyhodnotil, že žaloba je dôvodná. Rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu v jeho uznesení č. k. 3Co/50/2018-1133, zo dňa 29.11.2018, súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie kúpnej zmluvy dňa 7.2.2011 s dvomi dodatkami, kde na strane predávajúcich vystupoval žalobca a jeho vtedajšia manželka, L. G., predmetom ktorej boli nehnuteľnosti patriace do BSM žalobcu a L. G.. Vzhľadom na uvedené dohodnutá kúpna cena, prípadne nárok na jej zaplatenie, patrila v zmysle § 143 Občianskeho zákonníka do ich BSM. Námietky žalovaných o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu domáhať sa zaplatenia predmetnej kúpnej ceny vyhodnotil ako nedôvodné, nakoľko aktívna vecná legitímácia žalobcu na podanie žaloby vyplývala z hmotnoprávneho ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka.

2.6. Súd prvej inštancie v ďalšom poukázal na to, že predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie, resp. doplatenie časti kúpnej ceny v sume 1 260 000 eur dohodnutej so žalovanými ako kupujúcimi v kúpnej zmluve zo dňa 7.2.2011 o prevode nehnuteľností. Žalobca záväzok vyplývajúci z uzavretej kúpnej zmluvy (prevod vlastníckeho práva na kupujúcich) splnil, čoho dôkazom bol zápis na príslušných listoch vlastníctva; sporným bolo splnenie záväzku žalovaných uhradiť dohodnutú kúpnu cenu v sume 1 800 000 eur (každý v 1/3, t. j. 600 000 eur). Splnenie záväzku v sume 540 000 eur z úveru č. 2011002430 nebolo žalobcom popreté a v tejto časti vzal žalobu i späť. Skutkové tvrdenia ohľadom splnenia záväzku z kúpnej zmluvy boli potom procesne povinní preukázať žalovaní, ktorí zotrvali na tom, že úhradu (aj zvyšku) kúpnej ceny riadne preukázali. Súd prvej inštancie ohľadne

tvrdení žalovaných, že časť kúpnej ceny bola uhradená započítaním v minulosti poskytovaných pôžičiek žalobcovi z úverov, ktoré si brali, odkázal na závery odvolacieho súdu v jeho uznesení č. k. 3Co/50/2018-1133 zo dňa 29.11.2018, v zmysle ktorých „plnenia poskytnuté v minulosti žalobcovi a jeho manželke z úverov, nesúviseli s predmetnou pohľadávkou žalobcu tak, ako nesúvisela pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní s listinnými dôkazmi žalovaných preukazujúcich tieto zmluvné vzťahy a plnenia z nich nebolo možné dávať do súvislosti s finančnými transakciami, ktoré žalovaní označovali ako pôžičky, a to do takej miery, v akej boli tieto finančné operácie realizované za účelom splnenia záväzkov vyplývajúcich z uzatvorených kúpnych zmlúv“. Súd prvej inštancie uviedol, že zdrojom finančných prostriedkov v minulosti prevedených žalobcovi zo strany žalovaných 1/ a 2/ totiž boli hypotekárne úvery zabezpečené záložným právom úverujúcej banky so zmluvne určeným/dohodnutým účelom; v žiadnom prípade tieto platby nebolo možné hodnotiť ako pôžičky, keďže nešlo o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov žalobcovi, ale o splnenie zmluvnej povinnosti úhrady kúpnych cien z titulu kúpnych zmlúv, za ktoré žalované 1/ a 2/ nadobudli do svojho vlastníctva nehnuteľnosti v U. a v G.. Išlo teda o úvery poskytnuté žalovanej 2/ na základe zmlúv o hypotekárnom úvere č. 0444541166 zo dňa 3.9.2022 a č. 0449335994 zo dňa 23.4.2009 z titulu kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností v U. (kúpna cena 2 500 000 Sk a 20 000 eur) a žalovanej 1/ z hypotekárneho úveru poskytnutého jej prevodom dňa 8.9.2003 z titulu kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností v G. (kúpna cena 5 000 000 Sk). Poskytnutie sumy 1 000 000 Sk žalobcovi z účtu žalovanej 1/ ako pôžičky na kúpu pálenice v Dolnej Krupej žalovaní predloženými dôkazmi nepreukázali a neuniesli ani dôkazné bremeno nad všetku pochybnosť, keď nepreukázali plnenie žalobcovi v sume 1 000 000 Sk titulom úhrady časti kúpnej ceny na základe kúpnej zmluvy zo dňa 7.2.2011. Z listinných dôkazov predložených v tomto vyplývalo, že spoločnosť LC spol. s r. o. zastúpená konateľom - žalobcom a ďalšou splnomocnenou osobou adresovala obchodnej spoločnosti Slovdrink spol. s r. o., zastúpenej konateľkou C.. X. P., listom zo dňa 22.3.2007, písomnú ponuku na odkúpenie 100% obchodných podielov za kúpnu cenu 90 000 000 Sk, z toho 3 000 000 Sk nevratnej zálohy/zmluvnej pokuty, splatnej v deň podpisu zmluvy o budúcej zmluve. Na účet žalovanej 2/ bola dňa 28.3.2007 pripísaná suma 1 173 973,50 Sk s poznámkou: „G. L. Ing.“ a dňa 28.3.2007 odpísaná suma 1 000 000 Sk s poznámkou: „„“, na účet s názvom „P.“ č. 4900/10006-711080. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná 2/ (a nie žalovaná 1/) síce vykonala prevod sumy 1 000 000 Sk zo svojho bankového účtu, avšak zrejme bez právneho dôvodu, keďže podľa predloženej písomnej ponuky zo dňa 22.3.2007 nebola zmluvnou stranou zamýšľaného prevodu obchodných podielov a navyše prevod vykonala na bankový účet tretej osoby - C.. X. P., a nie na bankový účet žalobcu; ak by aj konala na základe predchádzajúcej dohody so žalobcom, plnila by za obchodnú spoločnosť LC spol. s r. o., a teda za právnickú osobu, a nie fyzickú osobu žalobcu. Navyše, žalobca v konaní tvrdil, že predmetnú sumu na účel vyplatenia zálohy žalovanej 2/ poskytol na účet, pričom z predloženého výpisu z účtu žalovanej 2/ vyplynulo, že v deň označeného prevodu bola na tento účet pripísaná suma prevyšujúca realizovaný prevod (1 173 973,50 Sk), nebolo však nad všetku pochybnosť zrejmé, kto bol jej odosielateľom. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že žalovaní neuniesli dôkazné bremeno o časovej a vecnej súvislosti tvrdeného plnenia, ktoré malo byť započítané na kúpnu cenu z kúpnej zmluvy zo dňa 7.2.2011; skutočnosť, či sa žalovaná 2/ alebo žalobca úspešne alebo neúspešne domáhali vrátenia sumy 1 000 000 Sk súdnou cestou, nebola v predmetnom konaní relevantná.

2.7. Pokiaľ išlo o potvrdenie zo dňa 7.2.2011 a prehlásenie zo dňa 21.2.2011, súd prvej inštancie poukázal na to, že podľa znenia textu tohto potvrdenia mali žalobca a svedkyňa L. G. potvrdiť, že od svojich detí ako kupujúcich prevzali za dom v G. sumu 950 000 eur v hotovosti a podľa znenia prehlásenia mali žalobca a svedkyňa L. G. prehlásiť, že od svojich detí za predaj domu v Limbachu dostali plnú kúpnu cenu, zaplattenú sčasti v hotovosti a sčasti ako súčet úverov. Súd prvej inštancie však vyhodnotil, že obsah týchto listín bol vo viacerých smeroch v rozpore s výpoveďou svedkyne L. G., keď táto vypovedala o hotovosti 957 000 eur a nejaké drobné a na výslovné otázky, či bolo o úhrade vystavené nejaké potvrdenie, odpovedala jednoznačne záporne zdôrazňujúc, že sú rodina; ohľadom zdrojov časti kúpnej ceny v hotovosti uviedla, že išlo o financie z podnikateľskej činnosti dcéry C., ktorá prevádzkovala ubytovanie v penzióne a z kúpnej ceny za predaj domu v Lamači dcéry L.. Súd prvej inštancie mal potom za to, že tieto rozpory neboli spôsobilé zhojiť ani tvrdenia žalovaných, že svedkyňa si s odstupom času nemusela niektoré skutočnosti pamätať, a to najmä s prihliadnutím na to, že išlo o

jediné obydlie rodiny a tiež na značne vysokú kúpnu cenu, tým skôr, ak mali žalovaní v čase podpisu kúpnej zmluvy disponovať tak značnou sumou v hotovosti. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal aj na názor odvolacieho súdu, že samotná výpoveď svedkyne L. G. D. úhrade kúpnej ceny v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy, nemala oporu v iných dôkazoch žalovaných. Žalobca navyše pravosť svojho podpisu na predložených listinách poprel a hoci navrhol znalecké dokazovanie ohľadom pravosti jeho podpisu, toto vykonané nebolo, pre nezloženie preddavku na jeho vykonanie z jeho strany. S poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/13/2009, zo dňa 24.2.2010, súd prvej inštancie ustálil, že dôkazné bremeno ohľadne pravosti podpisu zaťažovalo stranu žalovaných, ktorí zo skutočností v listinách uvedených vyvodzovali pre seba v konaní priaznivé právne dôsledky v podobe návrhu na zamietnutie žaloby. Keďže žalovaní preskúmanie pravosti podpisu na týchto listinách odborne zdatnou osobou nenavrhli, ani napriek tomu, že boli súdom informovaní o tom, že návrh žalobcu nevykoná, súd prvej inštancie na tieto listinné dôkazy neprihliadal a nevyvodil z nich pre žalovaných priaznivý záver.

2.8. Súd prvej inštancie následne konštatoval, že pokiaľ išlo o finančné prostriedky v takej výške (957 851,69 eur), ktorou sa bežne v hotovosti v súkromnom či obchodnom styku nedisponuje, mohli žalovaní predložiť aspoň nepriame dôkazy nasvedčujúce tomu, že boli reálne spôsobilí takouto sumou disponovať, a to napr. potvrdením o vykonaných finančných transakciách, o výnosoch z podnikateľskej činnosti žalovaných, výpisom z účtu alebo iným obdobným spôsobom, keď prítomnosť dôkazu preukazujúceho majetkové pomery žalovaných v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy by významne prispela k dôveryhodnosti ich tvrdení o vykonaní hotovostnej finančnej operácie v takom rozsahu. Pokiaľ išlo o tvrdenie žalovaných o úhrade časti kúpnej ceny v hotovosti, ktorej zdrojom mali byť okrem iného aj príjmy zo súkromných zdrojov žalovanej 1/ z predaja nehnuteľnosti v G.i, súd prvej inštancie uviedol, že vo vzťahu k tomuto tvrdeniu nepredložili žiadne dôkazné prostriedky, či už kúpnu zmluvu a na ňu nadväzujúci výpis z účtu žalovanej 1/, z ktorého by bol v časovej súvislosti s uzatvorením predmetnej kúpnej zmluvy zo dňa 7.2.2011, realizovaný výber tak značnej hotovosti, prípadne výpis z účtu preukazujúci úspory a výber hotovosti. V prípade podnikateľských príjmov žalovanej 2/, ktoré tiež mali byť zdrojom hotovosti, k tomuto žalovaní predložili len čiastočne čitateľné neurčité poznámky žalobcu o predpokladaných možných ročných výnosoch z ubytovania s raňajkami a prevádzkovania kaviarne, a teda ničím nepodložené výpočty žalobcu o možnom výnose, a jednu písomnú objednávku ubytovania v rozsahu 2 dní s raňajkami pre 29 osôb za cenu 870 eur od mesta Medzev zo dňa 27.6.2011, adresovanú dodávateľovi VILA JANKA v Medzeve. Súd prvej inštancie mal za to, že z týchto dôkazov nebolo potom možné vyvodiť záver, že v čase uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy, a teda ku dňu 7.2.2011, mohli žalovaní reálne disponovať finančnou čiastkou v sume 957 851,69 eur v hotovosti.

2.9. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj komparáciou skutkových tvrdení žalovaných v tomto konaní a v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/206/2011, v ktorom uviedli, že uhradili žalobcovi z im poskytnutého úveru sumu 540.000 eur, pričom v tomto konaní tvrdili, že kúpna cena bola v celom rozsahu uhradená kombináciou pôžičiek poskytnutých žalobcovi v minulosti z úverov, ktoré si vzali a sčasti v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy. V konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/206/2011 tiež uviedli, že všetky zmluvné strany boli od počiatku uzrozumené s tým, že aj napriek prejavu vôle v kúpnej zmluve o splatnosti kúpnej ceny pri podpise kúpnej zmluvy má k úhrade kúpnej ceny dôjsť neskôr. Súd prvej inštancie mal za to, že ak aj čl. II bod 2.3. kúpnej zmluvy možno považovať za nezhodu vôle a jej prejavu zmluvných strán v právnom úkone podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to aj s prihliadnutím na vyjadrenia žalobcu v uvedenom i v tomto konaní, že nakoľko išlo o rodinu, bol si vedomý časového priestoru na zabezpečenie potrebných finančných prostriedkov, neplatnosť sa vzťahovala len na časť právneho úkonu, a to dohodu o splatnosti kúpnej ceny, ktorá je oddeliteľná od ostatného podstatného obsahu právneho úkonu, ktorými sú v zmysle § 41 a § 588 Občianskeho zákonníka predmet kúpy a cena. Preto uzavrel, že pri absencii dohody o čase plnenia, resp. splatnosti, platilo, že splatnosť dlhu v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka, ak nebola určená v rozhodnutí, ani ustanovená právnym predpisom, nastala prvého dňa po tom, čo veriteľ o plnenie požiadal.

2.10. Pokiaľ išlo o ďalšie listinné dôkazy produkované žalovanými (čestné prehlásenie žalobcu zo dňa

26.10.2010, e-maily žalobcu adresované žalovaným, rôzna listinná korešpondencia žalobcu súvisiaca s jeho podnikateľskými alebo inými finančnými aktivitami v minulosti) súd prvej inštancie tieto vyhodnotil ako irelevantné vo vzťahu k prejednávanej veci, nakoľko nepredstavovali žiaden zo zákonom predpokladaných a prípustných spôsobov zániku záväzku žalovaných z predmetnej kúpnej zmluvy podľa § 559 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemali súvis so žalobným nárokom. V prípade čestného prehlásenia žalobcu zo dňa 26.10.2010 súd uviedol, že nebolo zrejmé, v akých súvislostiach a za akých okolností žalobca prehlásil, že pri rozdelení hnutelného a nehnuteľného majetku si bude pre svoju osobu nárokovať len 100 000 eur a ostatný majetok prenecháva svojej manželke a svojim trom deťom; zároveň z časového hľadiska, keď tento dôkaz predchádzal uzavretiu kúpnej zmluvy, nemohol súvisieť s predmetom sporu a nebolo možné ho vyhodnotiť ako prípadné vzdanie sa nároku na zaplatenie kúpnej ceny, prípadne odpustenie dlhu. Ostatné dôkazy, hoci dokresľujú charakter žalobcu, nemali vplyv na trvanie záväzku žalovaných doplatiť žalobcovi nezaplatenú časť kúpnej ceny; nebolo relevantné, či je žalobca ako osoba dôveryhodný, či kontaktoval žalovaných za trvania sporu ohľadom spolupráce, sprostredkovania predaja alebo v súvislosti s riešením jeho bývania a ani jeho zrejme zaužívaná prax vo vzťahu k tretím osobám požičiavať nemalé finančné čiastky alebo si s týmito započítavať vzájomné pohľadávky.

2.11. Nakoľko žalovaní, napriek návodu odvolacieho súdu aké dôkazy mali v konaní ďalej predkladať a dostatočnému časovému priestoru v konaní, neprodukovali žiadne relevantné dôkazy, ktorými by nad všetku pochybnosť preukázali svoje tvrdenie o úhrade zvyšku kúpnej ceny v sume 1.260.000 eur, či už v hotovosti alebo započítaním pohľadávok voči predávajúcim spôsobilých na započítanie, súd prvej inštancie žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 3 CSP a § 262 ods. 1 a 2 CSP, ako aj s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 453/2019.

3. Odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie za vecne správne. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj s jeho dôvodmi, v celom rozsahu stotožnil a v ďalšom na tieto odkázal. Nad rámec dôvodov súdu prvej inštancie a v nadväznosti na jednotlivé odvolacie námietky, odvolací súd uviedol, že žalovaní ani po zrušení (v poradí prvého) rozsudku súdu prvej inštancie a vrátení mu veci na ďalšie konanie odvolacím súdom v konaní nepredložili žiadne dôkazy, na základe ktorých by nimi uvádzané finančné transakcie vykonané v čase pred uzavretím predmetnej kúpnej zmluvy bolo možné považovať za pôžičky poskytnuté žalobcovi a zároveň neprodukovali žiadne nepochybné dôkazy, na základe ktorých by tieto bolo možné započítať na úhradu kúpnej ceny, zaplatenia časti ktorej sa žalobca domáhal v predmetnom spore. Napriek výzve súdu prvej inštancie, v súlade s pokynom odvolacieho súdu, žalovaní nepredložili ani žiadne relevantné dôkazy, ktoré by preukazovali, že v rozhodnom čase mohli disponovať čiastkou v hotovosti vyše 957.000 eur.

3.1. K odvolacej námietke o vykonaní dokazovania súdom prvej inštancie bez predbežného právneho posúdenia veci, uviedol, že táto predbežnosť spočíva v tom, že sudca v aktuálnom štádiu procesu objektívne nemôže vychádzať z výsledkov riadneho dokazovania a ku konkrétnemu právnomu záveru dospeje síce vyčerpávajúcim argumentačným postupom, ale iba v rámci prípravy pojednávania. Objektívne právo je súd vždy spôsobilý interpretovať (*iura novit curia*), avšak záväzne aplikovať ho môže až na definitívne zistený skutkový stav v procesnom zmysle. V prípade predbežného právneho posúdenia veci nie je súd takto formulovaným záverom striktnie viazaný; opak by nevyhnutne viedol k absurdným dôsledkom a k deformovaniu rozhodovacieho procesu. Z podstaty výkonu spravodlivosti prostredníctvom súdnej moci vyplýva, že súd musí byť pri svojich právnych záveroch nezávislý a jeho slobodný myšlienkový postup je limitovaný iba obsahom objektívneho práva, ktoré v konkrétnej veci interpretuje a aplikuje; priamo obmedzený teda nemôže byť ani vlastným predbežným právnym posúdením veci. V danej veci bolo zrejmé, že súd prvej inštancie na pojednávaniach vykonaných po prvom zrušení jeho meritórneho rozhodnutia odvolacím súdom z hľadiska predvídateľnosti súdneho rozhodnutia nepochybne uvádzal svoje nasledujúce kroky a následne i predbežné posúdenie; prihliadnuc

na ním prezentované predbežné posúdenie nemožno hovoriť o prekvapivom rozhodnutí.

3.2. Za nedôvodné, odvolací súd vyhodnotil aj odvolateľmi namietané nesprávne posúdenie potvrdení zo dňa 7.2.2011 a zo dňa 21.2.2011 súdom prvej inštancie, ktoré mali potvrdzovať prevzatie sumy 950.000 eur v hotovosti predávajúcimi (žalobcom) za dom v G. a obsahovať ich vyhlásenie, že od detí za predaj domu v G. dostali plnú kúpnu cenu zaplatenú sčasti v hotovosti a sčasti ako súčet úverov. Odvolací súd v tomto smere uviedol, že v prípade súkromnej listiny platí, že jej obsah je potrebné dokazovať, pričom dôkazné bremeno leží na tej strane, ktorá z listiny vyvodzuje priaznivé dôsledky (k tomu aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/199/2005 a 4Cdo/13/2009, rozhodnutie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 120/2020, zo dňa 19.8.2020). Uvedený právny názor je dlhoročne prezentovaný súdnymi autoritami a odvolací súd nevzhliadol dôvod k odklonu od neho. V ďalšom uviedol, že hoci bolo potrebné žalovaným prisvedčiť, že súd prvej inštancie skutočne na pojednávaní dňa 12.10.2021 uviedol, že predložené prehlásenie zo dňa 21.2.2011 a potvrdenie zo dňa 7.2.2011 sú originály opatrené vlastnoručným podpisom žalobcu a v tom čase jeho manželky L. G., s tým, že dôkazné bremeno popretia pravosti podpisu žalobcu znáša strana žalobcu a v tomto smere nebol k danému dňu navrhnutý žiaden dôkaz; následne však na pojednávaní dňa 23.8.2022 súd prvej inštancie uviedol, že dôkazné bremeno pravosti súkromnej listiny/podpisu, má znášať strana, ktorá od tejto skutočnosti odvodzuje svoj úspech vo veci, po ktorom konštatovaní otvoril pojednávanie a vyzval strany vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Odvolací súd opätovne zdôraznil, že predbežné posúdenie nie je pre súd bezvýnimočne záväzné a môže sa od neho odkloniť, a preto hoci súd prvej inštancie prvotne nesprávne uviedol, ktorú sporovú stranu zaťažuje dôkazné bremeno ohľadom pravosti podpisu žalobcu na predmetných listinách, následne uvedené napravil, keď uviedol, že dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje stranu, ktorá od pravosti súkromnej listiny/podpisu odvodzuje svoj úspech vo veci. Navyiac žalovaní boli zastúpení právnym zástupcom, u ktorého bolo dôvodné predpokladať, že vedomosť o tom, kto v prípade súkromnej listiny znáša bremeno dôkazu, má; nebolo preto možné vyhodnotiť ako dôvodnú námietku, že sa žalovaní riadili prvotným konštatovaním súdu v tomto smere, navyiac, keď neskôr súd prvej inštancie konštatoval iné, správne, stanovisko k uvedenému.

3.3. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že dôkazné bremeno ohľadom pravosti listiny, resp. podpisov na nej, zaťažovalo žalovaných, nakoľko títo zo skutočností, ktoré boli obsahom listín, vyvodzovali pre seba priaznivé následky, resp. úspech vo veci. Žalobca tvrdil, že tieto listiny nikdy nepodpísal a nemal o nich vedomosť. Poukázal na to, že tieto boli predložené až po 8 rokoch trvania sporu, pričom aj svedkyňa L. G. na otázku, či existuje písomné potvrdenie o zaplatení kúpnej ceny a o započítaní úverov, uviedla, že nie, nakoľko to bola rodinná záležitosť a nepovažovali to za potrebné. Žalobca potom na pojednávaní navrhol nariadiť znalecké dokazovanie na posúdenie pravosti jeho podpisu (na pojednávaní dňa 26.5.2022 znovu prízvukoval, že žalobca o týchto listinách nemá žiadnu vedomosť a ani o tom, že by ich podpisoval), na tomto návrhu neskôr zotrval za tých okolností, že žalovaní prejavia súčinnosť s dodaním potrebnej dokumentácie, pričom predložil i výzvy doručované žalovaným na vydanie zadrživanej dokumentácie, odkazujúc pritom na ich vyjadrenie na pojednávaní zo dňa 12.10.2021, že predmetné listiny našli v dokumentácii žalobcu. Zo zápisnice z pojednávania vykonaného dňa 23.8.2022 vyplynulo, že žalobca nezložil preddavok na trovy znaleckého dokazovania, ktoré navrhol vykonať. Žalobca na tomto pojednávaní uviedol, že v prípade prehlásenia a potvrdenia pôjde o jeden izolovaný dôkaz, ktorý by nemal prevážiť, keď ostatné dôkazy sú v prospech žaloby; z uvedeného dôvodu na žalobe zotrval.

3.4. Odvolací súd považoval žalobcom spochybnenú existenciu predmetných listín (skutočnosť, že o nich žalobca nemal vedomosť a tieto nikdy nepodpísal) za ich dostatočné popretie z jeho strany na to, aby mala byť pravosť týchto listín dokazovaná. Uviedol, že nakoľko boli žalovaní pred skončením dokazovania súdom riadne poučení, že dôkazné bremeno leží na nich, a títo nenavrhli znalecké dokazovanie, hoci žalobca pravosť listín nimi predložených poprel, za správny označil postup súd prvej inštancie, keď tento na tieto dôkazy neprihliadal. Navyiac uviedol, že nielen svedkyňa L. G. vo svojej výpovedi potvrdila, že žiadne potvrdenia o úhrade kúpnej ceny, či zápočte úverov na kúpnu cenu neexistovali, ale uvedené v konaní netvrdili ani žalovaní. Pokiaľ by vedeli, že ich rodičia podpísali v súvislosti s predmetnou kúpnu zmluvou akékoľvek potvrdenia o úhrade kúpnej ceny, odvolaciemu súdu nebolo zrejmé, prečo by s ohľadom na skutočne vysokú kúpnu cenu nebolo v ich záujme vyhotoviť si kópie takýchto potvrdení a prečo by si na vyhotovenie týchto žiaden z účastníkov

predmetného zmluvného vzťahu nespomenul v priebehu ani jedného, s predmetnou záležitosťou súvisiaceho, súdneho konania. Existenciu potvrdení nesvedčili ani tvrdenia prezentované žalovanými v rámci procesnej obrany, ani listinné dôkazy založené v spise.

3.5. Odvolací súd poukázal na to, že vo vyjadrení k žalobe, ohľadom úhrady kúpnej ceny, najskôr žalovaní tvrdili, že si zobrali hypotéku, z ktorej bol vyplatený úver predávajúcich, teda ich rodičov. Neskôr vo svojom vyjadrení uviedli, že žalobca sa domáha zaplata kúpnej ceny, ktorú sám stanovil a ktorá bola pôvodne formálne navýšená podľa hodnoty nehnuteľnosti v znaleckom posudku, pričom žalobca sa usiluje, prostredníctvom nariadeného predbežného opatrenia aj úspešne, o poškodenie žalovaných, a to tým, že im bráni v predaji nehnuteľnosti, bez čoho nebude možné splatiť hypotekárny úver v sume 540 000 eur prevzatý a vyčerpaný žalobcom a sporná nehnuteľnosť bude zexekvovaná bankou. Z ďalšieho vyjadrenia vyplývalo, že k podpísaniu kúpnej zmluvy došlo za situácie, že žalobca nesplácal hypotekárny úver a v tejto ekonomickej tiesni žalovaní predmetnú nehnuteľnosť kúpili a bez meškania uhradili meškajúce splátky hypotekárneho úveru. Kúpna zmluva bola uzatvorená s tým, že bude uhradená cestou tzv. amerického úveru a z neho bola uhradená aj kúpna cena, aj meškajúce splátky. Žalovaná 1/ potom vo svojej výpovedi uviedla, že nehnuteľnosť kúpili za sumu 1 800 000 eur, na čo si všetci traja brali americkú hypotéku. Po opísaní incidentu so žalobcom z roku 2012 uviedla, že žalobca sa telefonicky dožadoval stretnutia s nimi, aby mu podpísali uznanie dlhu v sume 1 260 000 eur, pričom s požiadavkami o vyplatenie depozitu v uvedenej sume ich atakuje neustále od roku 2011. V následnom vyjadrení žalovaní zase tvrdili, že kúpnu cenu vyplátili podľa kúpnej zmluvy, a to tak, že žalobcovi poskytli pôžičky, na ktoré si vzali úver, pričom súčet týchto pôžičiek predstavoval časť kúpnej ceny za nehnuteľnosť. Išlo o úvery v sume 2 500 000 Sk, ktorú žalovaná 2/ previedla dňa 27.8.2002 na účet žalobcu a v súvislosti s ktorou bola založená nehnuteľnosť v U., v sume 5 000 000 SK, ktorú previedla žalovaná 1/ dňa 8.9.2003 na účet žalobcu a v súvislosti s ktorou bola založená nehnuteľnosť v G., v sume 540 000 eur, ktorú sumu ako úver dňa 16.2.2011 prevzali od žalobcu a v súvislosti s touto bola založená predmetná nehnuteľnosť v G., v sume 20 000 eur, ktorú sumu previedla žalovaná 2/ dňa 27.4.2009 na účet žalobcu, v sume 1 000 000 Sk, ktorú previedla žalovaná 1/ dňa 28.3.2007 žalobcovi na účet na kúpu pálenice v Dolnej Krupej. Poskytnutím pôžičiek žalobcovi, na ktoré si vzali úvery, uhradili časť kúpnej ceny v sume 842 148,31 eur a zvyšok v sume 957 851,69 eur prevzal žalobca v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy, čo mohla potvrdiť druhá predávajúca, bývalá manželka žalobcu. Odvolací súd v tomto smere opätovne poukázal i na tvrdenia prezentované žalovanými v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011, kde títo uviedli, že všetky zmluvné strany boli od počiatku uzročené s tým, že aj napriek prejavu vôle v kúpnej zmluve o splatnosti kúpnej ceny má dôjsť k jej úhrade neskôr, pričom žalobca vedel o nedostatku voľných zdrojov žalovaných potrebných k okamžitému vyplateniu kúpnej ceny pri samotnom podpise kúpnej zmluvy a o potrebe získania úveru na ich strane za účelom prefinancovania kúpnej ceny. Z listín založených v súdnom spise, a to príloh predložených L. G. v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6C/264/2013, vyplynulo, že v zozname predaných nehnuteľností, ktoré so žalobcom vlastnila, sa nachádzal i rodinný dom v Limbachu, ktorý podľa tejto prílohy žalobca predal svojim trom deťom, ktoré ho museli kúpiť na obrovský hypotekárny úver v sume 540.000 eur, ktorý bol prevedený na účet žalobcu.

3.6. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti, kedy žalovaní, ako i svedkyňa L. G., v priebehu konania (ako aj v priebehu iných súvisiacich súdnych konaní) uvádzali rozporuplné informácie ohľadom samotnej výšky ako aj spôsobu zaplata kúpnej ceny, navyše, keď v samotnom potvrdení zo dňa 7.2.2011 bola uvedená suma 950 000 eur, ktorá po súčte s transakciami, ktoré mali byť započítané na kúpnu cenu (842 148,31 eur), nepredstavovala sumu 1 800 000 eur, odvolací súd uzavrel, že predložené listinné dôkazy o prevzatí hotovosti predávajúcimi, a o potvrdení úhrady celej kúpnej ceny, a to sčasti v hotovosti a sčasti súčtom úverov, predložené po toľkých rokoch po začatí sporu, sa mu javia ako nedôveryhodné a účelové, a preto bez vykonania znaleckého dokazovania ohľadom ich pravosti, ktorá bola v konaní spochybnená, im nemožno priznať relevanciu.

3.7. Za neopodstatnenú vyhodnotil odvolací súd i námietku o dôkaznej núdzi žalovaných v prípade, ak by dôkazné bremeno ohľadom pravosti podpisu žalobcu zaťažovalo ich. V tejto súvislosti odvolací súd

poukázal na listiny, ktoré v priebehu konania predkladali žalovaní a ktoré konanie žalobca opakovane označil ako nezákonné, keď používali listiny z jeho archívu v dome, ku ktorému on nemal prístup. Aj keď nešlo o skutočnosť v konaní preukázanú, s ohľadom na listiny predkladané žalovanými v priebehu sporu založené v súdnom spise, nebolo možné bez ďalšieho dospieť k záveru, že by sa v tomto smere nepochybne dostali do dôkaznej núdze. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal i na zápisnicu z pojednávania vykonaného dňa 12.10.2021, z ktorej vyplynulo, že žalovaní odôvodnili oneskorené predloženie listín (prehlásenia a potvrdenia) tým, že na základe podnetu súdu prehľadali celú dokumentáciu, ktorú žalobca nechal v rodinnom dome v G.. Napokon odvolací súd poukázal i na to, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 26.5.2022, hoci išlo o návrh žalobcu na vykonanie znaleckého dokazovania, uložil do 15 dní doručiť porovnávací materiál na pravosť podpisu žalobcu žalobcovi, ale i žalovaným; bolo preto možné dôvodne predpokladať, že by takto postupoval i v prípade návrhu žalovaných na vykonanie znaleckého dokazovania, a teda, že by uložil i žalobcovi poskytnúť súčinnosť v podobe predloženia porovnávacieho materiálu.

3.8. Za irelevantnú, vyhodnotil odvolací súd námietku žalovaných, že bolo ich výhradným právom zvoliť si v inom konaní inú stratégiu obhajoby, nakoľko pokiaľ by kúpnu cenu uhradili tak, ako to tvrdili v tomto konaní, nebol dôvod na to, aby to v inom konaní spochybňovali, hoci išlo o tú istú kúpnu zmluvu; námietka, že mali iného právneho zástupcu, ktorý im odporučil takýto postup, podľa odvolacieho súdu v danom prípade neobstoí. Keďže odvolací súd dal vo svojom zrušovacom uznesení pokyn súdu prvej inštancie vysporiadať sa s uvedenými rozpornými tvrdeniami v pripojenom spise, súd prvej inštancie na tieto správne prihliadol.

3.9. K námietke žalovaných, že žalobca si až po začatí konania spomenul, že časť kúpnej ceny v sume 540 000 eur mu bola uhradená, odvolací súd uviedol, že v tejto časti vzal žalobca žalobu späť a s ohľadom na jeho dispozičný úkon bol v tejto časti konania neúspešný; konanie bolo v časti o zaplatenie sumy 540 000 eur zastavené samostatným uznesením súdu prvej inštancie, a teda už nebolo predmetom odvolacieho konania. Skutočnosť, že žalobca vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 540 000 eur späť, nemožno potom vykladať tak, že žaloba je nedôvodná aj v jej zvyšku, nakoľko na zvyšnej časti uplatňovaného nároku žalobca zotrval a žalovaní jeho nárok žiadnymi relevantnými dôkazmi nespochybňovali.

3.10. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s e-mailovou komunikáciou zo dňa 10. - 11.7.2011, v rámci ktorej sa žalobca v prípade prvého e-mailu adresovaného žalovanej 2/ dožadoval nastťahovania do domu v Medzeve a v prípade druhého e-mailu adresovaného žalovaným 1/ až 3/ sa týmto snažil nanútiť potvrdenie o jeho pobyte v dome v G., a to v bode 50., v ktorom súd prvej inštancie konštatoval, že všetky ďalšie listinné dôkazy produkované žalovanými, a to prehlásenie žalobcu zo dňa 26.10.2010, e-maily žalobcu adresované žalovaným, rôzna listinná korešpondencia žalobcu súvisiaca s jeho podnikateľskými alebo inými finančnými aktivitami v minulosti, nemali súvis so žalobným nárokom, keďže nepredstavovali žiaden zo zákonom predpokladaných a prípustných spôsobov zániku záväzku žalovaných zaplatiť kúpnu cenu. S týmto sa potom stotožnil i odvolací súd. Odvolací súd poukázal na to, že skutočnosť, že sa žalobca dožadoval potvrdenia jeho pobytu v dome v U. voči žalovanej 2/ a pobytu v dome v G. voči žalovaným 1/ až 3/ s tým, že v oboch prípadoch si nárokoval 10 % z kúpnej ceny v prípade predaja týchto domov, nebolo možné dať do akéhokoľvek súvisu s úhradou kúpnej ceny. S poukazom na tvrdenia žalovaných v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011, odvolaciemu súdu nebolo potom zrejmé, prečo by na jednej strane žalobcovi malo byť od počiatku zrejmé, že k úhrade kúpnej ceny nedôjde pri podpise kúpnej zmluvy a na strane druhej mal v každom prejave adresovanom žalovaným výslovne uvádzať, že požaduje úhradu kúpnej ceny, nakoľko doposiaľ nebola vyplatená. Takto nemožno vykladať ani jeho vôľu mať pobyt v domoch v U. a v G. a ani skutočnosť, že v prípade ich predaja požadoval pre seba províziu. Odvolací súd bol názoru, že označené e-maily žalobcu nemožno vykladať tým spôsobom, že by nimi uznal, že mu kúpna cena bola uhradená, nakoľko uvedená skutočnosť z týchto bez ďalšieho nevyplývala. Napokon odvolaciemu súdu nebolo zrejmé ani to, prečo tieto e-maily predložili žalovaní až s podaním zo dňa 1.7.2021, keďže išlo o e-maily z roku 2011, v ktorom roku im pravdepodobne boli aj doručené.

3.11. Rovnako odvolací súd posúdil i skutočnosť, že žalobca podpísal aj ďalšie dva dodatky ku kúpnej zmluve, v ktorých nežiadal úhradu kúpnej ceny; uvedené s ohľadom na všetky okolnosti daného prípadu, však nebolo možné považovať ako tvrdenie v prospech toho, že mu bola kúpna cena uhradená.

3.12. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal námietkou žalovaných o nesprávnom posúdení pôžičky v sume 20 000 eur od žalovanej 2/ a pôžičky v sume 1 000 000 Sk poskytnutej žalovanou 1/ obchodnému partnerovi žalobcu. V tomto smere odvolací súd poukázal na listiny, z ktorých vyplývalo, že manželka G. predala dom v U. žalovanej 2/ za kúpnu cenu 2 500 000 Sk, ktorá mala byť vyplatená z poskytnutého úveru, v ktorej súvislosti bolo na predmetný dom zriadené záložné právo na zabezpečenie pohľadávky v sume 2 500 000 Sk. Zo zmluvy o zriadení záložného práva vyplývalo, že na dom v U. bolo zriadené záložné právo na zabezpečenie pohľadávky v sume 22 000 eur, ktorá vznikla zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0449335994 zo dňa 23.4.2009. Z výpisu z účtu potom vyplýval prevod z účtu žalovanej 2/ v sume 20 000 eur zo dňa 27.4.2009 na účet č. 2624400482/1100, pri ktorom prevode bola ručne dopísaná poznámka, že išlo o prevod na účet žalobcu. Z kúpnej zmluvy vyplynulo, že manželka G. R. predávajúci predala dom v G. žalovanej 1/ za kúpnu cenu 5 000 000 Sk, ktorá mala byť zaplatená z poskytnutého úveru. Odvolací súd ohľadom uvedených transakcií konštatoval, že existencia zmluvných vzťahov založených uvedenými listinami prakticky vylučovala možnosť, že žalobcovi poskytované finančné prostriedky mali povahu pôžičiek, ktoré by neskôr mohli slúžiť na úhradu kúpnej ceny za žalovanú nehnuteľnosť. Rovnako mal odvolací súd za to, že tieto listiny nesúviseli ani so žalovanou pohľadávkou žalobcu a túto pohľadávku nebolo možné dávať ani do súvislosti s finančnými transakciami, na ktoré sa žalovaní odvolávali, označujúc ich pôžičkami, a to do takej miery, v akej boli tieto finančné operácie realizované za účelom splnenia záväzkov vyplývajúcich z týchto listín.

3.13. Súd prvej inštancie uviedol, že plnenia poskytnuté žalobcovi a jeho bývalej manželke v minulosti žalovanou 2/ z hypotekárnych úverov poskytnutých jej Slovenskou sporiteľňou a. s. na základe zmlúv o hypotekárnom úvere č. 0444541166 zo dňa 3.9.2002 a hypotekárnom úvere č. 0449335994 zo dňa 23.4.2009 z titulu kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností v U. (kúpna cena 2 500 000 Sk, t. j. 82 984,80 eur a 20 000 eur) a žalovanou 1/ z hypotekárneho úveru poskytnutého jej Tatra bankou a. s. na základe zmluvy o hypotekárnom úvere prevodom dňa 8.9.2003 z titulu kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností v G. (kúpna cena 5 000 000 Sk, t. j. 165 969,59 eur), nesúviseli so žalovanou pohľadávkou žalobcu. Zdrojom finančných prostriedkov, ktoré žalované 1/ a 2/ v minulosti previedli žalobcovi, boli totiž hypotekárne úvery zabezpečené záložným právom úverujúcej banky so zmluvne dohodnutým účelovým použitím; v žiadnom prípade tieto nebolo možné hodnotiť ako pôžičky, keďže išlo o splnenie zmluvnej povinnosti úhrady kúpnych cien z titulu kúpnych zmlúv, za ktoré žalované 1/ a 2/ nadobudli do svojho vlastníctva nehnuteľnosti.

3.14. Pokiaľ žalovaní v prípade sumy 20 000 eur tvrdili, že išlo o pôžičku žalobcovi, žalobca uvedené tvrdenie poprel, keď uviedol, že išlo o doplatok za dom v U.. Žalovaní potom v konaní nepredložili žiadne dôkazy, ktoré by nepochybne svedčili o tom, že išlo o pôžičku poskytnutú žalobcovi, a preto uvedené ostalo len v rovine tvrdení. Zo samotného výpisu účtu, z ktorého vyplývalo, že žalovaná 2/ previedla na účet žalobcu sumu 20 000 eur, nebolo možné vyvodiť závery, že išlo o pôžičku, keď o účele prevodu nebola pri predmetnej transakcii žiadna poznámka a v konaní neboli prezentované žiadne také skutočnosti ani dôkazy, na základe ktorých by bolo možné transakciu nepochybne považovať za pôžičku; napokon neboli predložené ani žiadne dôkazy, na základe ktorých by túto transakciu bolo možné dať do súvislosti so žalovanou pohľadávkou.

3.15. Aj pokiaľ išlo o sumu 1 000 000 Sk sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaní predloženými listinnými dôkazmi neunesli dôkazné bremeno nad všetku pochybnosť, keď nepreukázali plnenie v sume 1.000.000 Sk žalobcovi titulom úhrady časti predmetnej kúpnej ceny. Posúdením predložených dôkazov súd prvej inštancie totiž zistil, že obchodná spoločnosť L.C. spol. s r. o. zastúpená konateľom - žalobcom a ďalšou splnomocnenou osobou, adresovala obchodnej spoločnosti Slovdrin spol. s r. o. zastúpenej konateľkou C.. X. P. listom zo dňa 22.3.2007 písomnú ponuku na odkúpenie 100 % obchodných podielov spoločnosti za kúpnu cenu 90 000 000 Sk (z toho 3

000 000 Sk nevratná záloha/zmluvná pokuta, splatná v deň podpisu zmluvy o budúcej zmluve). Na účet žalovanej 1/ bola dňa 28.3.2007 pripísaná suma 1 173 973,50 Sk s poznámkou „G. L. Ing.“ a dňa 28.3.2007 odpísaná suma 1 000 000 Sk s poznámkou „P.“, a to na základe príkazu žalovanej 1/ na účet 4900/10006-711080, názov účtu P.. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaná 1/ síce vykonala prevod sumy 1 000 000 Sk zo svojho bankového účtu, avšak zrejme bez právneho dôvodu, keď podľa predloženej písomnej ponuky zo dňa 22.3.2007, nebola zmluvnou stranou zamýšľaného prevodu obchodných podielov a navyše vykonala prevod tejto sumy na bankový účet tretej osoby - C. X. P., a nie na bankový účet žalobcu; ak by aj konala na základe dohody so žalobcom, ako to tvrdili žalovaní, plnila by za obchodnú spoločnosť L.C. spol. s r. o., a nie za fyzickú osobu žalobcu. Pokiaľ žalobca tvrdil, že predmetnú sumu na účel výplaty zálohy žalovanej 1/ poskytol prevodom na jej účet, súd prvej inštancie konštatoval, že z predloženého výpisu z účtu žalovanej 1/ vyplývalo, že v deň označeného prevodu bola na jej účet pripísaná suma prevyšujúca tento prevod (1 173 973,50 Sk), avšak nebolo zrejme nad všetku pochybnosť, kto bol odosielateľom tejto sumy. Za takejto procesnej situácie súd prvej inštancie uzavrel, že ani v časti 1 000 000 Sk, resp. 33 193,92 eur, žalovaní neunesli dôkazné bremeno o časovej a vecnej súvislosti tvrdeného plnenia. Odvolací súd v tomto smere konštatoval, že hoci bolo žalovaným potrebné prisvedčiť, že súd prvej inštancie nesprávne označoval transakciu ako vykonanú žalovanou 2/, aj keď išlo o transakciu vyplývajúcu z výpisu z účtu žalovanej 1/, uvedené nič nemenilo na správnosti záverov tohto súdu ohľadom nemožnosti prepojenia uvedenej sumy so žalovanou pohľadávkou.

3.16. Odvolací súd mal za to, že žalovaní, ani po vrátení veci súdu prvej inštancie odvolacím súdom, v ďalšom konaní nepredložili žiadne dôkazy, na základe ktorých by tieto finančné transakcie bolo možné nepochybne považovať za pôžičky a zároveň neprodukovali žiadne dôkazy, na základe ktorých by ich bolo možné započítať na úhradu žalovanej pohľadávky; žalovaní v tomto smere svoje dôkazné bremeno neunesli.

3.17. Pokiaľ žalovaní tvrdili, že aj výpoveď svedkyne L. G. preukazovala úhradu kúpnej ceny, odvolací súd odkázal na to, že táto výpoveď nemala oporu v iných dôkazoch produkovaných v rámci konania pred súdom prvej inštancie; žalovaní napriek výzvam súdu prvej inštancie (v súlade s pokynom odvolacieho súdu) na predloženie dôkazov nasvedčujúcich tomu, že boli reálne spôsobilí disponovať takouto finančnou čiastkou, nepredložili v tomto smere žiadne relevantné dôkazy. Žalovaní a tiež svedkyňa L. G. v konaní uviedli, že takouto sumou disponovali, nakoľko žalovaná 1/ predala dom v G. a žalovaná 2/ pracovala a podnikala; odvolací súd však podotkol, že uvedené nijakým spôsobom nepreukázali. Ohľadom predaja domu žalovanej 1/ v G. nepredložili žiadnu kúpnu zmluvu a neuviedli ani kúpnu cenu, za ktorú tento dom mala predat', ani iné dôkazy preukazujúce pravdivosť tohto tvrdenia. V prípade podnikateľskej činnosti žalovanej 2/ predložili len kópiu ručne napísaných poznámok o možnom zárobku v sume 9 000 eur mesačne, čo však nebolo možné označiť za dôkaz, preukazujúci skutočné podnikateľské výnosy, a objednávku na ubytovanie s raňajkami pre 29 osôb zo dňa 27.6.2011 spolu v sume 870 eur, ktorá tak isto nebola spôsobilá preukázať, že žalovaní v rozhodnom čase skutočne mohli disponovať hotovosťou viac ako 957 000 eur.

3.18. Odvolací súd nevzhliadol relevantnosť ani v prípade námietky žalovaných, že v konaní o vyporiadanie BSM žalobcu a svedkyne L. G. ani jeden z nich neuviedol predmetnú pohľadávkou, ktorá by nepochybne mala tvoriť masu BSM. S ohľadom na rozporuplné tvrdenia žalobcu a svedkyne L. G. bolo zrejmé, že v danom prípade išlo o spornú pohľadávkou, ktorá doposiaľ nebola súdom právoplatne potvrdená, nebolo tak pre posúdenie žalovaného nároku dôvodné, že túto v konaní o vyporiadanie BSM žiadna zo strán neuviedla; napokon, predmetom tohto konania nebolo vyporiadanie BSM, a preto sa uvedeným odvolací súd bližšie nezaoberal. Navyše odvolací súd poukázal na to, že svedkyňa L. G. v konaní o vyporiadanie BSM predložila listinu obsahujúcu zoznam predaných nehnuteľností, na ktorej bol uvedený aj predaj rodinného domu v G., ktorý museli kúpiť ich tri deti a za týmto účelom si museli vziať obrovský úver v sume 540 000 eur.

3.19. Aj námietku žalovaných, že súd mal vykonať výsluch žalobcu, čo však bolo zmarené jeho opakovanou neúčastou na pojednávaníach, v spojitosti s tým, že zákonná sudkyňa sa údajne správala

ako ďalší advokát žalobcu, nedokázala riadne viesť dokazovanie a zabezpečiť vykonanie doplňujúceho výsluchu žalobcu, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Zo zápisnice z pojednávania vykonaného dňa 7.5.2019 vyplynulo, že súd prvej inštancie konštatoval, že napriek výzve súdu, ktorú stranám doručil spolu so zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu, žalovaní nepredložili žiadne podporné dôkazy o existencii disponibilných prostriedkov na vyplatenie kúpnej ceny vyplatenej v hotovosti. Zo zápisnice z pojednávania vykonaného dňa 9.9.2021 vyplynulo, že súd prvej inštancie po konštatovaní, ako doposiaľ vyhodnotil dôkaznú situáciu, odročil pojednávanie s tým, že žalovaným na ich návrh určil lehotu, v ktorej mali predložiť dôkazy o ich disponibilite s finančnými prostriedkami vo výške kúpnej ceny vyplatenej v hotovosti a všeobecné dôkazy preukazujúce, že kúpna cena bola zaplatená v plnej výške. Žalovaní spolu s podaním zo dňa 16.9.2021 predložili súdu potvrdenie zo dňa 7.2.2011 a prehlásenie zo dňa 21.2.2011 a v tomto podaní navrhli výsluch žalobcu, aby ho mohli konfrontovať s otázkami ohľadom samotnej kúpno-predajnej transakcie. Zo zápisnice z pojednávania vykonaného dňa 12.10.2021 vyplynulo, že súd prvej inštancie žalobcu predvolal, ktoré predvolanie mu bolo aj doručené, žalobca sa na pojednávanie nedostavil; zároveň na tomto pojednávaní žalovaní uviedli, že na doplňujúcom výsluchu žalobcu netrvajú. Zo zápisnice z pojednávania vykonaného dňa 26.5.2022 vyplynulo, že súd prvej inštancie odročil pojednávanie a zároveň uložil žalobcovi i žalovaným do 15 dní doručiť porovnávací materiál na pravosť podpisu žalobcu. Zároveň z nej vyplynulo, že súd žalobcovi uložil poriadkovú pokutu v sume 100 eur, nakoľko bol riadne predvolaný na pojednávanie pod hrozbou uloženia mu poriadkovej pokuty v sume 100 eur, avšak sa bez ospravedlnenia pojednávania nezúčastnil.

3.20. Odvolací súd bol potom názoru, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s procesnými návrhmi sporových strán, keď po návrhu žalovaných na výsluch žalobcu, tohto predvolal, a to opakovane a pod hrozbou poriadkovej pokuty, a to aj po odvolaní návrhu na doplňujúci výsluch žalobcu zo strany žalovaných na pojednávaní dňa 12.10.2021; po opakovanom nedostavení sa žalobcu na pojednávanie súd prvej inštancie tomuto poriadkovú pokutu napokon aj uložil. Odvolací súd považoval za vhodné poukázať i na to, že súd prvej inštancie opakovane umožňoval aj žalovaným predložiť relevantné dôkazy preukazujúce úhradu kúpnej ceny, čo napokon vyplývalo i z vyššie uvedených zápisníc z pojednávania. Nebolo možné sa potom stotožniť s tvrdením, že súd prvej inštancie postupoval v konaní spôsobom, z ktorého bolo možné vyvodiť záver, že sa zákonná sudkyňa správala ako ďalší advokát žalobcu a nebolo možné sa stotožniť ani s tvrdením, že nezabezpečila vykonanie výsluchu žalobcu, keď bolo zrejmé, že žalobca bol opakovane predvolávaný, a to i po odvolaní návrhu na jeho výsluch.

3.21. V prípade námietky trestného stíhania zákonnej sudkyne počas konania, odvolací súd nevzhliadol relevanciu uvedeného pre rozhodnutie v predmetnej veci, keď táto bola trestne stíhaná nie z dôvodov majúcich súvis s predmetným konaním, či s jej rozhodovacou činnosťou.

3.22. Pokiaľ išlo o doplňujúci dôkaz predložený žalovanými až v odvolacom konaní, a to účtovnú závierku spoločnosti L.C spol. s r. o. za účtovný rok 2013, odvolací súd uzavrel, že naň nebolo možné prihliadať ako na dôkaz, ktorý nebolo možné predložiť v konaní už skôr; žalovaní v konaní nenavrhli, aby súd takýto dôkaz vykonal, pričom bola nedôvodnou námietka, že uvedené mal súd vykonať ex offo. S ohľadom na uvedené mal i odvolací súd za to, že v zmysle § 366 CSP išlo o neprípustné novoty v odvolacom konaní, a preto na uvedený dôkaz neprihliadol. Navyše odvolací súd uviedol, že v prípade záväzkov spoločnosti L.C. spol. s r. o. nešlo o fyzickú osobu žalobcu, ktorý bol v tejto spoločnosti konateľom, a preto nebolo možné majetkové pomery, či záväzky uvedenej spoločnosti, bez ďalšieho spájať s majetkovými pomermi a záväzkami žalobcu ako fyzickej osoby.

3.23. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalovaní v odvolaní neuviedli žiadne argumenty spôsobilé spochybniť správnosť postupu súdu prvej inštancie v konaní, ani jeho rozhodnutia vo veci, s ktorým sa odvolací súd plne stotožnil.

3.24. Odvolací súd (ako predčasne vydaný) zrušil výrok uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 4C/32/2013-138, zo dňa 15.4.2013, o náhrade trov konania. Žalobcovi následne priznal proti žalovaným 1/ až 3/, každému samostatne, nárok na náhradu trov prvoinštančného, pôvodného odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 40 %. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1

CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal proti žalovaným 1/ až 3/, každému samostatne, plný nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ až 3/ (ďalej tiež „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietali, že v rámci konania došlo k závažným pochybeniam pri vykonávaní dokazovania a jeho vyhodnocovania súdom, a s tým súvisia i závažné nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Podľa žalovaných malo byť v rámci konania dôkazné bremeno rozdelené nasledovne: a/ žalobca mal preukázať skutočnosť, že uzavrel kúpnu zmluvu so žalovanými; b/ žalovaní mali preukázať, že uhradili kúpnu cenu za nehnuteľnosti. Mali za to, že tak ako žalobca uniesol dôkazné bremeno, že kúpna zmluva bola uzavretá sporovými stranami, aj žalovaní v konaní uniesli dôkazné bremeno ohľadom úhrady kúpnej ceny. Odvolací súd v napadnutom rozsudku potom konštatoval, že „žalovaní nepredložili žiadne dôkazy, na základe ktorých by nimi uvádzané finančné transakcie vykonané v čase pred uzavretím predmetnej kúpnej zmluvy bolo možné považovať za pôžičky poskytnuté žalobcovi a zároveň neprodukovali žiadne nepochybné dôkazy, na základe ktorých by tieto bolo možné započítať na úhradu kúpnej ceny, zaplatenia časti ktorej, sa žalobca domáha v predmetnom spore, ako aj že žalovaní nepredložili ani dôkazy o existencii disponibilných prostriedkov na vyplatenie kúpnej ceny v hotovosti“, avšak pritom opomenul zohľadniť skutočnosť, že žalovaní predložili dôkaz vo forme potvrdenia a prehlásenia predávajúcich, t. j. žalobcu a bývalej manželky žalobcu, v ktorých títo vyhlásili, že žalovaní uhradili kúpnu cenu v celom rozsahu. Potvrdenie o prevzatí 950 000 eur v hotovosti je datované na deň 07.02.2011 a prehlásenie/vyhlásenie o úhrade celej kúpnej ceny na deň 21.02.2011, t. j. po obdržaní financií od úverovej banky. Žalovaní majú za to, že predmetné listiny sú jednoznačne dôkazmi potvrdzujúcimi tvrdenia žalovaných v konaní, t. j. že kúpna cena bola uhradená v celku. Úsudok odvolacieho a prvoinštančného súdu, v zmysle ktorého žalovaní nepredložili žiaden dôkaz preukazujúci vyššie uvedené tvrdenia, sa nezakladá na pravde, a preto takáto argumentácia súdov neobstojí.

4.1. Odvolací súd následne uviedol, že „žalobca navrhol znalecké dokazovanie, dôsledkom čoho bolo konanie odročené - následne žalobca neuhradil preddavok s odôvodnením, že nedisponuje dostatkom finančných prostriedkov na úhradu preddavku“. Žalobca pritom žiadne podporné dôkazy spochybňujúce pravosť predmetných listín (potvrdenia a prehlásenia) súdu nepredložil. Napriek tomu, súd túto situáciu následne vyhodnotil v prospech žalobcu. Nastala potom situácia, že žalovaní v konaní predložili relevantný dôkaz (aj keď súdy tvrdia opak, t. j. že nepredložili žiaden relevantný dôkaz), ktorý bol potom vyhodnotený ako nepravdivý a to bez znaleckého dokazovania, hoci toto mal vykonať (podľa prvotného názoru prvoinštančného súdu) žalobca, ak chcel overiť pravosť podpisu. Na druhej strane, odvolací súd potom uviedol, že prvoinštančný súd mohol počas pojednávania zmeniť názor, v tomto prípade o tom, kto má navrhnúť/vykonať znalecké dokazovanie o pravosti podpisu. Ak teda prvoinštančný súd neskôr mal za to, že tak mali spraviť žalovaní, mal ich na to upozorniť, čo však nespravil.

4.2. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí potom uviedol, že „žalovaní nenavrhli preskúmanie pravosti podpisu na týchto súkromných listinách znalcom, hoc boli súdom informovaní, že súd procesný návrh žalobcu nevykoná“. Žalovaní však poukázali na to, že takýto procesný návrh žalobcu súd nevykonával výlučne z dôvodu, že žalobca nezaplatil preddavok a preto predpokladali, že keďže tak žalobca neurobil a tým pádom nebolo vykonané znalecké dokazovanie, tvrdenie žalovaných sa týmto bude považovať ako preukázané. Až z rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaní následne dozvedeli, že mali navrhnúť znalecké dokazovanie, aby dokázali pravosť listín. Súdu prvej inštancie však žalovaní na takúto povinnosť neupozornili, čo potvrdzuje aj nahrávka z pojednávania dňa 23. 8. 2022. Rovnako ich na túto povinnosť neupozornil ani vtedajší ich právny zástupca. Žalovaní potom netrvali na dodatočnom výsluchu žalobcu jedine z dôvodu, že bude vykonané žalobcom navrhované znalecké dokazovanie. Týmto nesprávnym postupom súdu prvej inštancie došlo k odňatiu ich procesných práv.

4.3. Pokiaľ ide o svedkyňu p. G., táto nie je absolventkou práva, a preto otázku na existenciu potvrdení mohla chápať aj tak, že išlo o iba úradné (bankové, účtovné) potvrdenia, ktoré skutočne neexistujú. Žalovaní nežiadali kópiu týchto dokumentov vzhľadom na skutočnosť, že išlo o členov jednej rodiny a predovšetkým chceli chrániť svojho otca, žalobcu, preto sa uskutočnil aj predmetný predaj.

4.4. Za zarážajúce označili, že žalobca si až v priebehu konania spomenul na to, že suma vo výške 540 000 eur bola uhradená prostredníctvom úveru a napriek tomu súdy žiadnym spôsobom nespochybnili dôveryhodnosť tvrdenia žalobcu. Na druhej strane však spochybnili tvrdenia žalovaných, že títo našli potvrdenia v rámci dokumentácie žalobcu až neskôr a, že predtým netvrdili existenciu takéhoto dokumentu. To, že predtým žalovaní neuvádzali existenciu týchto potvrdení nevyklučuje, že tieto neexistovali a nemohli byť relevantným dôkazom.

4.5. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd poukazovali na tvrdenia žalovaných z iného konania (vedeného na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011), ktoré však bolo právoplatne skončené ešte pred začatím tohto konania. Uviedli, že vtedajšia výpoveď žalovaných, v zmysle ktorej boli „zmluvné strany uzročené s tým, že má dôjsť k úhrade celkovej kúpnej ceny neskôr, pričom žalobca vedel o nedostatku voľných zdrojov žalovaných potrebných k okamžitému vyplateniu kúpnej ceny pri samotnom podpise kúpnej ceny a o potrebe získania úveru na ich strane za účelom prefinancovania kúpnej ceny“, sa zakladá na pravde, keďže v čase podpisu kúpnej zmluvy (07.02.2011), žalovaní ešte nedisponovali prostriedkami z úveru vo výške 540 000 eur, ktoré obdržali až dňa 16.02.2011. Je preto logické, že tvrdili, že v čase podpisu ešte nedisponovali peňažnými prostriedkami a takéto tvrdenie sa zakladá na pravde, keďže sumu vo výške 540 000 eur z titulu úveru obdržali až neskôr. Tvrdenia žalovaných v tomto smere súd nesprávne interpretoval v ich neprospech, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces.

4.6. Z rozsudku odvolacieho súdu vyplynulo, že mu ohľadom emailovej komunikácie žalobcu so žalovanými nebolo zrejmé, prečo by na jednej strane žalobca mal vedieť, že k úhrade kúpnej ceny nedôjde pri podpise kúpnej zmluvy a na strane druhej mal v každom prejave adresovanom žalovaným výslovne uvádzať, že požaduje úhradu kúpnej ceny. Zo strany odvolacieho súdu však opätovne došlo k nesprávnemu výkladu dôkazných prostriedkov predložených žalovanými, keďže je logické, že ak by žalovaní nezaplatili kúpnu cenu, primárne by žalobca trval na tom, aby z predaja rodinného domu bol splatený zvyšok neuhradenej kúpnej ceny. Odvolací súd tak opätovne dospel na základe dôkazov k zlej interpretácii v neprospech žalovaných.

4.7. Neobstojí ani tvrdenie odvolacieho súdu, že tým, že sa súd prvej inštancie snažil zabezpečiť prítomnosť žalobcu na pojednávaní formou predvolania, zabezpečil tým vykonanie jeho výsluchu, nakoľko ide o protichodné tvrdenia, keďže žalobca sa na pojednávanie nedostavil ani napriek predvolaniu, za čo mu súd udelil aj pokutu. Súd mal pritom k dispozícii aj ďalšie prostriedky, ako napríklad predvedenie, ktoré však nevyužil. Až keby sa žalobca po predvolaní skutočne na pojednávanie dostavil, bolo by možné tvrdiť, že súd zabezpečil vykonanie jeho výsluchu.

4.8. Odvolací súd tiež nesplnil podmienky (§ 219 ods. 3 CSP) na verejné vyhlásenie rozsudku dňa 26. 10. 2023. Uvedené potom dňa 5. decembra 2023 potvrdila aj tajomníčka Krajského súdu Bratislava p. U.. L. oznámením doručeným žalovaným. Táto procesná vada však nebola odstránená ani na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 30. 11. 2023, keďže podľa § 219 ods. 2 CSP: „Rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení pojednávania, ktoré vyhláseniu predchádzalo. Ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na 30 dní; v takom prípade súd doručí rozsudok prítomným stranám na pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený.“ V tomto prípade tak došlo k procesnej vade, ktorá nebola odstránená v zmysle CSP a k porušeniu práv žalovaných na spravodlivý proces.

4.9. Žalovaní zhrňujúc tak prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP vyvodzujú z toho, že:

a/ súd prvej inštancie im na ich ťarchu odňal možnosť na vykonanie dokazovania znaleckým dokazovaním;

b/ oba súdy argumentovali tvrdeniami žalovaných z iného konania (vedeného pred Okresným súdom Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011), čím porušili ústavné právo žalovaných na obhajobu;

c/ súdy s poukazom na protichodnú argumentáciu žalovaných v konaní vedenom pred Okresným

súdom Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011, označili ich tvrdenia v tomto konaní, za nepresvedčivé. Žalovaní však v prvom konaní tvrdili, že v čase podpisu ešte nedisponovali peňažnými prostriedkami na úhradu kúpnej ceny a takéto tvrdenie sa zakladá na pravde, keďže sumu vo výške 540.000 eur z titulu úveru obdržali až neskôr;

d/ svedkyňa L.. G. nie je absolventkou práva, a preto otázku na existenciu potvrdení mohla chápať aj tak, že išlo o iba úradné (bankové, účtovné) potvrdenia, ktoré skutočne neexistujú;

e/ žalobca v rámci komunikácie so žalovanými ani raz nežiadal úhradu kúpnej ceny, naopak, žalovanej 1/ napísal, že sa postaral o jej budúcnosť investovaním do fondov, čo by pravdepodobne v prípade, ak by nebola kúpna cena uhradená, nespravil.

4.10. Z uvedených dôvodov žalovaní navrhli, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, príp. aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť. Mal za to, že neboli splnené dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP, keďže nebolo porušené právo žalovaných na obhajobu ani právo na spravodlivý súdny proces. Poukázal na to, že pasivita žalovaných v snahe o preukázanie pravosti dokumentov (potvrdenia a vyhlásenia) nemôže znamenať také pochybenie súdu, ktoré by bolo znemožnením uskutočňovať ich procesné práva až do takej miery, že dôjde k naplneniu podmienky takej závažnosti, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd žalovaným nijak neznemožnil preukázať svoje tvrdenia, ani im neznemožnil navrhnúť vykonať znalecké dokazovanie. Samotný návrh znaleckého dokazovania dal žalobca, čím mienil realizovať jeho procesné práva a nič nebránilo žalovaným obdobne realizovať tie ich. Vedomosť žalovaných o ich procesných právach sa dôvodne predpokladala, keďže boli v konaní zastúpení právnym zástupcom. Realizovanie procesných práv im nebolo nijakým spôsobom zo strany súdu znemožnené, ale žalovaný ho v rámci svojej obhajoby nevyužili. Navyše žalobca dodáva, že právo z oboch listinných dôkazov nebola nikdy preukázaná, o ich vyhotovení nemá vedomosť a nespomína si, že by ich podpísal. Toto tvrdenie podporuje aj výpoveď svedkyne G. zo dňa 21.09.2017, ktorá uviedla, že neexistuje žiadne písomné potvrdenie o zaplatení kúpnej ceny a zároveň aj fakt, že žalovaní počas 8 rokov trvania sporu tieto listiny dovtedy nikdy nepredložili. Žalobca pripomína, že od doby, čo ho jeho rodina donútila opustiť rodinnú vilu, majú žalovaní k dispozícii celý žalobcov súkromný archív, ktorý v nej zanechal a ktorý počas celého súdneho konania pravidelne využívali a zneužívali. V danej veci bola relevancia dôkazov predkladaných žalovanými a ich dôveryhodnosť od začiatku pochybná, preto dôkazné bremeno stálo na strane žalovaných, nie žalobcu. Navyše podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov bolo nakoniec na úvahe súdu, ktorý dôkaz vyhodnotí ako vierohodný, pričom pri jeho hodnotení súd posudzoval nielen jediný dôkaz samostatne a izolovane, ale skúmal aj jeho zapadnutie do skutkových okolností prípadu ako uceleného súboru logicky na seba nadväzujúcich udalostí. Podľa žalobcu nie je možné v súvislosti s vyhodnotením dôveryhodnosti dôkazu pričítať zodpovednosť za neúspech v preukázaní tvrdených skutočností konajúcemu súdu, a rovnako preto nie je možné sa stotožniť s tvrdením, že tým, že súd proaktívne neupozornil žalovaných na to, aby oni navrhli/vykonal znalecké dokazovanie na miesto žalobcu, došlo k porušeniu ich procesných práv do takej miery, že bolo porušené ich právo na spravodlivý proces. Pokiaľ žalovaní chceli preukázať pravosť dokumentov, mali možnosť tak urobiť, respektíve súd žalovaným toto ich procesné právo nikdy neodňal, bolo na žalovaných, aby ho využili v rámci procesnej obrany. Žalovaný tak neurobili. Navyše v danej veci nešlo o kľúčový dôkaz, ale išlo o jediný dôkaz, ktorý žalovaní mali na preukázanie svojich tvrdení. Bolo na ich úvahe, ako sa rozhodnú jeho dôveryhodnosť súdu preukázať, pričom včasnú vedomosť o tom, že žalobca pravosť dokumentov popiera, mali. Navyše skutkové okolnosti prípadu už boli v predchádzajúcich konaniach opakovane posudzované a preto snahy žalovaných o opätovné vracanie sa k skutkovým okolnostiam možno označiť za účelové a nehospodárne, o to viac, ak samotný skutkový stav ohľadom nezaplatenia kúpnej ceny konštatovali aj predtým súdy za dostatočne preukázaný. Žalovaní potom neberú do úvahy účel dovolacieho konania, ktorým je preskúmať prípadné procesné pochybenia súdu a nie riešiť opätovne už spoľahlivo zistený skutkový stav.

5.1. Pokiaľ ide o spôsob, akým súdy posudzovali výpoveď svedkyne Lackovej, žalobca poukázal na to, že aby plnoletá fyzická osoba plne spôsobilá na právne úkony dokázala spoľahlivo posúdiť, aké dokumenty podpisuje, nie je potrebné vzdelanie v odbore právo. To, ako mohla alebo nemohla svedkyňa chápať otázky položené jej počas svedeckej výpovede, je čistou domnienkou bez akéhokoľvek stabilného skutkového základu, hraničiacou až so špekuláciou a samo osebe nemôže byť dôvodom rozporovania svedeckej výpovede len preto, že sa žalovaným výsledok výpovede nehodí do im zvolenej obrannej stratégie. V tomto smere žalobca poukázal aj na článok 11 ods. 2 CSP. Naviac svedecká výpoveď má za účel objasniť skutočnosti prípadu tak, ako ich subjektívne táto osoba vnímala, a nie tak, ako to vyhovuje jednej alebo druhej strane sporu. V danom prípade svedkyňa, ktorá sa jediná mala zúčastniť popri stranách sporu odovzdania kúpnej ceny, uviedla, že nijaké potvrdenia o prevzatí kúpnej ceny neexistujú. Relevancia ani pravdivosť samotných listinných dôkazov preto s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu nebola podľa názoru žalobcu skutočne preukázaná a nestalo sa tak nie z dôvodov, ktoré vo veci uvádzajú žalovaní, ale dôsledkom ich vlastného účelového a tendenčného konania a nimi zvolenej obhajoby.

5.2. Za neudržateľný žalobca označil argument žalovaných o tom, že bolo porušené ich ústavné právo na obhajobu z dôvodu použitia ich argumentácie z iného súdneho konania (konanie vedené pred Okresným súdom Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011). Tvrdenia žalovaných, na ktoré sa súd vo svojom rozhodnutí odvolával, sa týkali opisu skutkovej situácie objasnenej počas konaní pred súdom prvej inštancie, pričom boli interpretované rovnako ako v uvedenom súdnom konaní. Naviac žalovaní dostatočne neodôvodňujú, akou údajnou formou k naplneniu dovolacieho dôvodu došlo, nakoľko nejasnosti v skutkových okolnostiach prípadu boli predmetom predchádzajúcich súdnych konaní, kde žalovaní nedokázali účinne preukázať ich verziu skutkových okolností a navyše opakovane konali tendenčne a zavádzajúco.

5.3. Údajný nesprávny výklad dôkazných prostriedkov nie je potom ničím iným, ako ďalším pokusom žalovaných o zavádzanie a ohýbanie už ustálených skutkových okolností prípadu, ktoré boli opakovane počas rokov trvania tohto sporu súdmi spoľahlivo zistené. Súd prvej inštancie sa s výkladom dôkazných prostriedkov po skutkovej stránke vysporiadal, načo odkázal aj odvolací súd v bode 55 rozsudku, keď uviedol, že ďalšie listinné dôkazy produkované žalovanými, a to prehlásenie žalobcu zo dňa 26.10.2010, i maily žalobcu adresované žalovaným, rôzna listinná korešpondencia nemali súvis so žalobným nárokom. Navyše nie je zrejmé, prečo sa žalovaní rozhodli pre inštitút dovolania, keď dovolacími dôvodmi nie sú skutkové, ale procesné pochybenia v právoplatnom rozhodnutí súdu. Nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, však nezakladá vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

5.4. Žalobca uviedol, že nie je pravdou, že na pojednávanie sa nedostavil, práve naopak, zo zápisnice z pojednávania 21.09.2017 vyplýva, že bol osobne prítomný na pojednávaní. Išlo zároveň aj o pojednávanie, na ktorom svedkyňa žalovaných vo svojej výpovedi uviedla, že písomné potvrdenie o prevzatí kúpnej ceny v hotovosti neexistujú. Pokiaľ chceli žalovaní na účely preukázania skutkových okolností vypočúť žalobcu, mali túto možnosť priamo na pojednávaní a koniec koncov ju aj využili, keď žalobcovi položili jedinou otázku.

5.5. Žalobca v ďalšom poukázal na to, že žalovaní v dovolaní riadne nešpecifikovali, k akému konkrétnemu porušeniu procesných práv malo dôjsť pri verejnom vyhlásení rozsudku dňa 26.10.2023. Preto považuje tento argument za nezrozumiteľný. Z elektronického spisu navyše jasne vyplýva, že oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli odvolacieho súdu a na webovej stránke súdu dňa 24.11.2023 a zo zápisnice o vyhlásení rozsudku pred odvolacím súdom zo dňa 30.11.2023 vyplýva, že žalovaný 3/ sa na vyhlásenie dostavil osobne. Žalovaní pritom majú všetci tú istú adresu trvalého pobytu, a teda pokiaľ o verejnom vyhlásení rozsudku mal vedomosť jeden zo žalovaných, existuje dôvodný predpoklad, že mali všetci vedomosť o dátume verejného vyhlásenia rozsudku. Akým spôsobom a v akej miere malo v tomto prípade dôjsť k údajnému porušeniu procesných práv žalovaných, títo neuviedli.

5.6. Za porušenie základného práva občana nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (I.ÚS 8/96). Účelom základného práva na súdnu ochranu je zabezpečiť právo na spravodlivý proces. Toto právo podľa názoru žalobcu počas trvania sporu nebolo žalovaným odňaté, skôr naopak, mali doslova roky na to, aby svoje tvrdenia dostatočne preukázali.

6. Žalovaný 3/ v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrval na dovolacej argumentácii v celom rozsahu. Poukázal na to, že napriek popretiu pravosti svojich podpisov žalobcom na kvitanciách o zaplatení celej kúpnej ceny, znalecké dokazovanie preukázalo presný opak. Tento znalecký posudok bol pripojený k dovolaniu. Týmto znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že žalobcom pred súdom popreté podpisy na listinách zo 07.02.2011 a 21.02.2011 sú nesporne pravé a jeho vlastné. Žalobca navyše klamal, že nedisponoval finančnými prostriedkami na úhradu poplatku za znalecké dokazovanie vo výške 1 000 eur, hoci mal dostatok prostriedkov na to aby uhradil súdnu kauciu vo výške 16 000 eur pri začatí konania. Navyše samotný žalobca, ale aj súd prvej inštancie ex offio (§ 185 ods. 2 CSP) sa mohli pri tom obrátiť na Kriminalisticko expertízny ústav PZ a nechať znalecký posudok vypracovať na náklady štátu. Sám súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 12.10. 2021 konštatoval, že „ vzhľadom na okolnosti tohto prípadu a hľadisko predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a s dôrazom na skutočnosť, že predložené prehlásenie zo dňa 21.02.2011 a potvrdenie zo dňa 07.02.2011 sú originály opatrené vlastnoručnými podpismi žalobcu a v tom čase jeho manželky L. G., dôkazné bremeno popretia pravosti podpisu žalobcu znáša strana žalobcu a v tomto smere nebol v rámci tohto pojednávania ani ku dnešnému dňu navrhnutý žiaden dôkaz“. Z uvedeného jasne vyplýva, že na pojednávaní samotný súd určil, že dôkazné bremeno popretia pravosti podpisu žalobcu ma znášať žalobca. Na pojednávaní dňa 23.08.2022, dokonca právny zástupca žalobcu uviedol, že predložené potvrdenia o úhrade kúpnej ceny sú izolovaný dôkaz. Teda v závere konania nijak nespochybnil ich pravosť, ale dokonca ich sám označil za relevantný dôkaz pre túto kauzu, a preto mal súd prvej inštancie postupovať podľa § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak strana poprie skutkové tvrdenia, musí uviesť vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné. Tieto tvrdenia však musia byť podporené dôkazmi. Súd prvej inštancie sa tak mal riadiť ustanovením § 151 ods. 1 CSP, a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Súd prvej inštancie mal rozhodnúť v zmysle jednoznačnej dôkaznej situácie, ktorá bola nesporne v prospech žalovaných. To, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je v príkrom rozpore s konaním a závermi súdu na pojednávaniach ohľadom toho, kto je nositeľom dôkazného bremena, žalovaný 3/považuje za zásadné porušenie základných princípov civilného sporového konania. Navyše žalovaní, pritom podaním zo dňa 06.06.2022, sami prejavili záujem o vypracovanie znaleckého posudku, čo bolo zmarené konaním zákonnej sudkyne, a dobrovoľne dodali do spisu rozsiahly listinný materiál, ktorý mohol poslúžiť ako porovnávací materiál pri vykonaní znaleckého skúmania. Navyše žalobca podpísal okrem dvoch potvrdení, ktorých pravosť je nepochybná, aj dva dodatky ku kúpnej zmluve, a preto rozhodne tak nejde o izolovaný dôkaz. Súd prvej inštancie závažným spôsobom porušil ústavné právo žalovaných na obhajobu, keď argumentoval tvrdeniami žalovaných z iného súdneho konania, ktoré bolo právoplatne skončené ešte pred začatím tohto konania, čo možno považovať za neprípustné a protiústavné. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ani transakciou žalovanej 2/, ktorá žalobcovi poskytla pôžičku a odoslala na jeho účet sumu 20 000 eur dňa 27.04.2009. Žalobca v konaní nepreukázal, žeby táto pôžička bola splatená iným spôsobom, ako prezentovali žalovaní v tomto konaní. Aj žalovaná 1/poskytla zo svojho účtu na žiadosť žalobcu 1 milión Sk na jeho podnikateľský zámer (kúpa pálenice), čo potvrdili tak žalovaní, ako aj svedkyňa. Žalobca následne sám vymáhal túto čiastku (ak by neexistovala ústna dohoda medzi ním a žalovanou 1/, z akého dôvodu by vymáhal spomínanú čiastku od dlžníka ?). Súd pritom chybné uviedol, že išlo o účet žalovanej 2/, hoci to bol účet a prostriedky žalovanej 1/. Aj v daňovom priznaní z roku 2014 za firmu LC s. r. o. si žalobca ako konateľ firmy už v čase podanej žaloby vykazoval predmetnú pohľadávku ako nesplatený dlh voči žalovanej 1/. Odvolací súd porušil právo na spravodlivý proces žalovaných aj tým, že sa nezaoberal námietkou zaujatosti podanou žalovanými. Žalovaní 2/ a 3/ uplatnili námietku zaujatosti aj voči senátu Krajského súdu Bratislava pod vedením L.. E. V., avšak odvolací súd sa s ňou nezaoberal a nepredložil ju na vyhodnotenie vyššiemu súdu. Keďže L.. U. X. a L.. E. V. boli spolužiakmi na právnickej fakulte Univerzity Komenského pred rokom 1998 a

práve L.. U. X. bol nadriadeným L.. U. M., P., konateľ advokátskej kancelárii zastupujúcej žalobcu, existuje podozrenie, že tieto politicky exponované osoby, mohli ovplyvňovať rozhodovanie sudcov Krajského súdu Bratislava pod príslubom kariérnych alebo finančných výhod.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

11. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

14. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých

případoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

17. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolatelia namietali nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý im mal odňať možnosť vykonania znaleckého dokazovania, ďalej namietali porušenie ich práva na obhajobu súdmi nižších inštancií, tým, že tieto použili ich tvrdenia z iného (už právoplatne skončeného) súdneho konania v tomto konaní, označovanie ich tvrdení týmito súdmi ako nepresvedčivé, nesprávnu interpretáciu výpovede svedkyne Jany Lackovej, ako aj nesprávne hodnotenie ďalších nimi predložených dôkazov (namietali vyhodnocovanie dokazovania súdmi nižších inštancií).

18. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dôvodom, pre ktorý súdy nižších inštancií vyhovelí žalobe bola skutočnosť, že dovolatelia (žalovaní) v konaní nepreukázali zaplatenie kúpnej ceny za nehnuteľnosti im prevezené do vlastníctva žalobcom (a jeho bývalou manželkou). Rozhodujúcou v tomto smere bola potom otázka, aké dôkazné bremeno zaťažovalo v konaní tú ktorú stranu. Žalovaní preukazovali úhradu kúpnej ceny predovšetkým listinnými dôkazmi v podobe potvrdenia a prehlásenia predávajúcich (žalobcu a jeho bývalej manželky), v ktorých títo mali vyhlásiť, že žalovaní im uhradili kúpnu cenu v celom rozsahu. Išlo o potvrdenie o prevzatí sumy 950 000 eur v hotovosti zo dňa 07.02.2011 a prehlásenie/vyhlásenie o úhrade celej kúpnej ceny zo dňa 21.02.2011. Žalobca pravosť aj pravdivosť týchto listinných dôkazov spochybnil a v tomto smere aj navrhol vykonať znalecké dokazovanie na overenie pravosti jeho podpisu na uvedených listinách. K vykonaniu znaleckého dokazovania súd nepristúpil pre nezloženie preddavkov na úhradu odmeny znalca žalobcom. Žalovaní preto predpokladali, že tým, že vo veci nebolo znalecké dokazovanie vykonané, súd bude mať ich tvrdenie o úhrade kúpnej ceny, týmto za preukázané. Až z rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaní potom dozvedeli, že súd neprípustne na nich preniesol dôkazné bremeno o preukazovaní pravosti a pravdivosti označených listinných dôkazov, o čom však neboli predtým súdom riadne upozornení. Týmto procesným postupom im mali byť odňaté procesné práva.

19. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v tomto smere uviedol, že „v prípade súkromnej listiny platí, že jej obsah je potrebné dokazovať, pričom dôkazné bremeno leží na tej strane, ktorá z listiny vyvodzuje priaznivé dôsledky (v tomto smere poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/199/2005 a 4Cdo/13/2009, rozhodnutie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 120/2020, zo dňa 19.8.2020). V ďalšom poukázal na to, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 12.10.2021 označil tieto listinné dôkazy (prehlásenie zo dňa 21.2.2011 a potvrdenie zo dňa 7.2.2011) za originály opatrené vlastnoručným podpisom žalobcu a jeho manželky L. G., a preto mal za to, že ak žalobca popieral pravosť týchto listín (svoj podpis na nich), zaťažuje ho aj dôkazné bremeno ohľadne preukázania pravosti jeho podpisu; následne na pojednávaní dňa 23.8.2022 súd prvej inštancie uviedol, že dôkazné bremeno pravosti súkromnej listiny/podpisu, má znášať strana, ktorá od tejto skutočnosti odvodzuje svoj úspech vo veci (teda v danom prípade žalovaní) a vyzval strany, aby sa vyjadrili k vykonaným dôkazom. Odvolací súd túto „zmenu názoru súdu prvej inštancie“ odobril konštatovaním, že predbežné posúdenie, ktoré súd prvej inštancie vykonal na

pojednávani dňa 12.10.2021, nebolo pre tento súd bezvýnimočne záväzné a preto sa následne mohol od neho (na pojednávaní dňa 23.8.2022) odkloniť. Za procesné pochybenie odvolací súd potom nepovažoval to, že súd prvej inštancie prvotne nesprávne uviedol, ktorú sporovú stranu zaťažuje dôkazné bremeno ohľadom preukazovania pravosti podpisu žalobcu na predmetných listinách, keďže uvedené následne napravil tým, že uviedol, že dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje tú stranu, ktorá od pravosti súkromnej listiny/podpisu odvodzuje svoj úspech vo veci. Zdôraznil pritom, že žalovaní boli v konaní zastúpení právnym zástupcom, u ktorého bolo dôvodné predpokladať, že má vedomosť o tom, kto v prípade súkromnej listiny znáša bremeno dôkazu. Odvolací súd preto neuznal argumentáciu žalovaných, že sa riadili prvotným konštatovaním súdu v tomto smere, naviac, keď neskôr súd prvej inštancie konštatoval iné, správne, stanovisko k uvedenému.

19.1. Odvolací súd sa následne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že dôkazné bremeno ohľadom pravosti listiny, resp. podpisov na nej, zaťažovalo žalovaných, nakoľko títo zo skutočností, ktoré boli obsahom listín, vyvodzovali pre seba priaznivé následky, resp. úspech vo veci. Žalobca tvrdil, že tieto listiny nikdy nepodpísal, nemal o nich vedomosť a poukázal aj na to, že tieto boli predložené až po 8 rokoch trvania sporu. Tiež uviedol, že ani svedkyňa L. G. existenciu písomného potvrdenia o zaplatení kúpnej ceny a o započítaní úverov, nepotvrdila, resp. svojou výpoveďou takúto existenciu vyvrátila. Odvolací súd poukázal na to, že žalobca síce na pojednávaní navrhol nariadiť znalecké dokazovanie na posúdenie pravosti jeho podpisu, avšak neskôr na tomto návrhu zotrval len za tých okolností, že žalovaní prejavia súčinnosť s dodaním potrebnej dokumentácie (pre potreby overovania podpisu), s tým, že iba títo majú prístup k dokumentácii žalobcu, ktorú zadržávajú. Zo zápisnice z pojednávania dňa 23.8.2022 tiež vyplynulo, že žalobca nezložil preddavok na trovy znaleckého dokazovania, ktoré navrhol vykonať a vyhlásil, že v prípade tohto prehlásenia a potvrdenia ide len o jeden izolovaný dôkaz, ktorý by nemal prevážiť, keďže ostatné dôkazy sú v prospech žaloby. Odvolací súd potom považoval žalobcom spochybnenú existenciu predmetných listín (jeho tvrdenie, že o nich nemal vedomosť a tieto nikdy nepodpísal) za ich dostatočné popretie z jeho strany na to, aby mala byť pravosť týchto listín dokazovaná. Uviedol, že nakoľko boli žalovaní pred skončením dokazovania súdom riadne poučení, že dôkazné bremeno leží v tomto smere na nich, a títo, napriek tomu, že žalobca pravosť listín nimi predložených poprel, znalecké dokazovanie nenavrholi, za správny označil postup súd prvej inštancie, keď tento na tieto dôkazy neprihliadal. Súčasne zdôraznil, že nielen svedkyňa L. G. vo svojej výpovedi potvrdila, že žiadne potvrdenia o úhrade kúpnej ceny, či zápočte úverov na kúpnu cenu neexistovali, ale uvedené v konaní netvrdili ani žalovaní. Výslovil názor, že pokiaľ by žalovaní o nich skutočne vedeli, odvolaciemu súdu potom nebolo zrejmé, prečo (s ohľadom na výšku kúpnej ceny) si nenechali vo svojom záujme vyhotoviť ich kópie, ani prečo si na ich vyhotovenie žiadali z účastníkov predmetného zmluvného vzťahu doposiaľ nespomenul (nespomenul v priebehu ani jedného, s predmetnou záležitosťou súvisiaceho, súdneho konania). Napokon odvolací súd uviedol, že o existencii týchto potvrdení nesvedčili ani tvrdenia prezentované žalovanými v rámci procesnej obrany, ani listinné dôkazy založené v spise.

20. Z vyššie uvedeného vyplýva, že úlohou dovolacieho súdu bolo v danej veci posúdiť, či sa súdy nižších inštancií v konaní nedopustili nesprávneho procesného postupu, spočívajúceho v neprípustnom „prenesení dôkazného bremena“ ohľadne preukazovania pravosti (a pravdivosti) súkromných listín, a to prehlásenia zo dňa 21.2.2011 a potvrdenia zo dňa 7.2.2011, v ktorých mal žalobca (spolu s jeho bývalou manželkou) žalovaným potvrdiť z ich strany úhradu kúpnej ceny.

20.1. V danom prípade bolo nesporným, že „v konaní o zaplatenie kúpnej ceny (akým je aj predmetný spor) má predávajúci ako žalobca bremeno tvrdenia, že s kupujúcim ako žalovaným uzavrel kúpnu zmluvu a že žalovaný kúpnu cenu riadne a včas nezaplatil. Z tohto bremena tvrdenia potom pre žalobcu vyplýva bremeno dôkazné len pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva bola uzavretá. Ak táto skutočnosť bude preukázaná, žalobca uniesol ako bremeno tvrdenia, tak i dôkazné bremeno. Naopak žalovaný, ak sa chce úspešne brániť, musí tvrdiť, že kúpnu cenu zaplatil a o svojom tvrdení ponúknuť dôkazy (ak nebude na mieste obrana námietkou premlčania, započítania a pod.). Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo

musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného (sp. zn. 4Cdo 13/2009)“. Skutočnosť, že preukázanie zaplatenia kúpnej ceny v danom konaní zaťažovalo žalovaných, nespochybňovali ani samotní žalovaní. Títo jej úhradu preukazovali označenými listinami, na ktorých sa nachádzali podpisy žalobcu (a bývalej manželky). Žalobca pravosť (aj pravdivosť) uvedených listín spochybnil tvrdením, že o ich existencii nemá žiadnu vedomosť a tieto nikdy nepodpísal. V tomto smere navrhol vykonať aj znalecké dokazovanie na overenie pravosti jeho podpisu, preddavok na jeho vykonanie však nezložil, preto súd prvej inštancie k jeho vykonaniu nepristúpil. Na vykonaní tohto dôkazu netrval aj preto, že žalovaní mu neboli ochotní poskytnúť potrebné množstvo overovacieho materiálu (podpisových vzorov) z jeho dokumentačného archívu, ku ktorému mali prístup. Súd prvej inštancie prvotne vyslovil názor, že dôkazné bremeno ohľadne preukazovania pravosti týchto listín znáša žalobca (keďže popieral pravosť svojho podpisu na nich), ktorý názor však súd prvej inštancie následne korigoval tvrdením, že dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalovaných, nakoľko ho má znášať strana, ktorá od tejto skutočnosti odvodzuje svoj úspech vo veci.

20.2. Ako už bolo uvedené, v spore o zaplatenie kúpnej ceny, dôkazné bremeno jej skutočného zaplatenia (po tom, čo žalobca preukáže uzavretie kúpnej zmluvy) znáša (ako kupujúci) žalovaný. Žalovaný teda musí tvrdiť, že kúpnu cenu zaplatil a o svojom tvrdení ponúknuť dôkazy. V danej veci žalovaní (ako kupujúci) na preukázanie úhrady kúpnej ceny predložili písomné (rukou písané) potvrdenie zo 7.2.2011 a prehlásenie z 21.2.2011 predávajúcich (žalobcu a jeho bývalej manželky), ktorými títo potvrdili prevzatie sumy 950.000 eur v hotovosti (za dom X. G.) a úhradu celej kúpnej ceny (zaplatenú sčasti v hotovosti a sčasti ako súčet úverov) za predaj domu v G.. Žalovaní mali za to, že predmetnými listinami jednoznačne preukázali ich tvrdenia v konaní, t. j. že kúpna cena bola uhradená v celku. Pokiaľ žalobca poprel pravosť (nie iba pravdivosť) predložených listín, označiac ich za podvrh, nedošlo tým ani podľa názoru dovolacieho súdu k presunu, resp. k prerozdeleniu dôkazného bremena, v tom zmysle, že by žalobcovi vznikla povinnosť preukázať svoje tvrdenie, že listina nie je pravá. U súkromných listín (akými boli aj predmetné potvrdenie a vyhlásenie) je treba rozlišovať ich pravosť, teda skutočnosť, že súkromná listina pochádza od toho, kto je v nej uvedený ako vystaviteľ, a správnosť, t. j. pravdivosť. Ak vystaviteľ (v danom prípade žalobca) popiera pravosť súkromnej listiny, leží dôkazné bremeno ohľadne pravosti listiny na tej strane sporu, ktorá zo skutočností v listine uvedených vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky (v danom prípade išlo o žalovaných). Bolo preto povinnosťou žalovaných preukázať pravosť predložených listín, teda to, že potvrdenie a vyhlásenie o „zaplatení kúpnej ceny v celom rozsahu“ boli skutočne vystavené žalobcom. Tento záver možno vyvodiť aj uplatnením tzv. negatívnej dôkaznej teórie na danú situáciu. Žalobca tým, že poprel pravosť predložených listín v podstate tvrdil, že ich nikdy nevystavil, teda tvrdil ich neexistenciu. Preukázanie reálnej neexistencie listín nebolo možné od neho spravodlivo požadovať, lebo podľa uvedenej teórie sa neexistencia určitej právnej skutočnosti majúca trvajúci charakter zásadne nepreukazuje.

20.3. Dovolací súd v tomto smere poukazuje napr. aj na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 93/2022 (R 32/2024), z ktorých vyplývajú nasledovné právne vety: „Hodnotenie dôkazu súkromnou listinou Civilný sporový poriadok na rozdiel od § 118 ods. 3 zákona č. 142/1950 Zb. o konaní vo veciach občianskoprávných samostatne neupravuje. Preto je potrebné postupovať podľa § 191 CSP vyjadrujúceho zásadu voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Ak strana poprie pravosť súkromnej listiny, leží dôkazné bremeno týkajúce sa pravosti na tej strane, ktorá zo skutočností v listine uvedených vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky. Ak poprie strana pravdivosť súkromnej listiny, nie je možné si vystačiť výlučne s tým, že strana predkladajúca súkromnú listinu nesie dôkazné bremeno týkajúce sa jej správnosti. Samotné nijako nešpecifikované popieranie pravdivosti súkromnej listiny nemôže mať za následok oslabenie jej dôkaznej sily. Je na tom, kto pravdivosť popiera, aby uviedol, prečo listina nie je pravdivá a ponúkol k svojmu tvrdeniu dôkazy (Spáčil, J. Hodnotenie dôkazu súkromnou listinou, zejména potvrzením o splnění dluhu (kvitancii). Ad Notum, 2000, č. 5, s. 93).

Pri hodnotení dôkazov sa uplatní skutková domnienka, že ak je preukázaná pravosť súkromnej listiny, považuje sa za správne, zodpovedajúce vôli vystaviteľa to, čo je uvedené nad jeho podpisom. Pravá

súkromná listina je tak dôkazom o tom, že jej vystaviteľ urobil prehlásenie v nej zachytené alebo prejav vôle v nej obsiahnutý. Ak je pravdivosť súkromnej listiny popretá, vyzve súd podľa toho, o akú súkromnú listinu ide, toho, kto pravdivosť popiera, aby uviedol, z čoho vychádza a ponúkol k svojmu tvrdeniu dôkazy. Vykonané dôkazy, vrátane dôkazov spornou listinou potom súd zhodnotí v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, pričom prihliada na povahu listiny, predovšetkým na to, či ide o listinu v neprospech vystaviteľa alebo v jeho prospech. Samotné popieranie pravdivosti súkromnej listiny preto nemá a priori vždy za následok vznik dôkaznej povinnosti a dôkazného bremena týkajúceho sa pravdivosti súkromnej listiny tej strany, ktorá zo skutočností uvádzaných v súkromnej listine vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky (Števček M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kolektív, Civilný sporový poriadok, komentár Praha: C H Beck, 2. vydanie, 2022, s. 817 - 823)“.

20.4. Niet pochyb o tom, že v prípade označeného potvrdenia a vyhlásenia išlo o súkromné listiny. Žalobca potom spochybnil nielen ich pravdivosť (t. j. spochybnil, že údaje v nich uvedené zodpovedajú vôli vystaviteľa), ale predovšetkým spochybnil ich pravosť (skutočnosť, že ich vystavil a podpísal). Za tohto stavu, správne súdy nižších inštancií potom vychádzali zo záveru, že „ak strana poprie pravosť súkromnej listiny, leží dôkazné bremeno týkajúce sa pravosti na tej strane, ktorá zo skutočností v listine uvedených, vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky“ a teda, že pravosť uvedených listín mali preukazovať žalovaní, ktorí v tomto smere dôkazné bremeno neunesli. Nakoľko žalobca v konaní predovšetkým poprel pravosť uvedených súkromných listín (tvrdením, že ich nikdy nevystavil a nepodpísal), bolo na žalovaných (keďže títo zo skutočností v nich uvedených, vyvodzovali pre seba priaznivý právny následok v podobe zamietnutia žaloby z dôvodu preukázania úhrady kúpnej ceny), aby ich pravosť (t. j. že ich žalobca skutočne vystavil a podpísal) preukázali, napr. predložením písma - znaleckého posudku, príp. iným relevantným dôkazom, preukazujúcim danú skutočnosť. Preukázanie reálnej neexistencie týchto listín (žalobca tvrdením, že ich nikdy nevystavil, v podstate tvrdil ich neexistenciu) nebolo možné od žalobcu (v zmysle negatívnej dôkaznej teórie) spravodlivo požadovať, keďže podľa uvedenej teórie sa neexistencia určitej právnej skutočnosti majúca trvajúci charakter zásadne nepreukazuje. Žalovaní, napriek tomu, že im bol tento názor súdu prvej inštancie (vyslovený už na pojednávaní dňa 23.8.2022) známy, takýto dôkaz o pravosti nimi predložených súkromných listín do ukončenia dokazovania pred súdom prvej inštancie nepredložili. Navyac žalovaní takýto dôkaz nepredložili ani následne v odvolacom konaní.

20.5. Jeho pripojenie až k podanému dovolaniu nebolo možné akceptovať, nakoľko dovolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovolací súd má iba možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti však nezistil. Preskúmaním obsahu spisu podľa názoru dovolacieho súdu súdy nižších inštancií správne, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 CSP. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu vrátane ich dôvodov a námietok (porovnaj II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

20.6. Možno potom konštatovať, že súdy nižších inštancií nezaťažili konanie procesnou vadou, spočívajúcou v nepripustnom „prenesení dôkazného bremena“ na žalovaných ohľadne preukazovania pravosti označených súkromných listín. Ak potom súdy nižších inštancií z tohto dôvodu na tieto dôkazy v konaní neprihliadali, pričom z iných predložených dôkazov nemali úhradu kúpnej ceny za preukázanie,

takémuto vyhodnotení vykonaného dokazovania nemožno v tomto smere nič vytknúť. Naviac odvolací súd správne v kontexte uvedeného (kedy tento súd v zhode so súdom prvej inštancie nemal „znalecky“ preukázanú pravosť uvedených listín, pričom uhradenie kúpnej ceny nemal jednoznačne preukázané ani inými dôkazmi) vychádzal aj z toho, že sama svedkyňa G. (bývalá manželka žalobcu) vo svojej výpovedi potvrdila ich neexistenciu. Nad rámec uvedeného, za nežiadúcu, potom nebolo možné označiť ani úvahu odvolacieho súdu, že pre „uveriteľnosť“ predložených listín bolo (vzhľadom na výšku kúpnej ceny) v záujme žalovaných, aby si títo vyhotovili ich kópiu a túto predložili súdu už v rámci svojej procesnej obrany, resp. že s nepochopením odvolací súd prijal skutočnosť, že žiaden z účastníkov predmetného zmluvného vzťahu tieto skutočnosti nespomenul v priebehu ani jedného, s predmetnou záležitosťou súvisiaceho, súdneho konania.

20.7. Žalovaní (odhliadnuc od toho, že túto námietku vzniesol výlučne len žalovaný 3/ až v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu žalovaných) potom nesprávne namietali, že vzhľadom na tvrdenie právneho zástupcu žalobcu (na pojednávaní dňa 23.8.2022) o tom, že „predložené potvrdenia o úhrade kúpnej ceny sú izolovaný dôkaz“ mal súd prvej inštancie postupovať podľa § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné, a žalobu v celom rozsahu zamietnuť, keďže sa tým právny zástupca žalobcu ku žiadnym skutočnostiam (skutkovým tvrdeniam) v nich obsiahnutých, nevyjadroval. Samotné tvrdenie o „izolovanom dôkaze“ potom nepredstavovalo „nepopretie skutkových tvrdení žalovaných a tým ich nespornosť“. Práve naopak, žalobca pravosť aj pravdivosť týchto súkromných listín v konaní výslovne poprel. Za tohto stavu nebolo možné prijať záver, že označeným tvrdením jeho právneho zástupcu sa stali skutočnosti uvedené v týchto listinách nespornými (právny zástupca žalobcu týmto svojim tvrdením len vo všeobecnosti hodnotil tento dôkaz vo vzťahu k zvyšným dôkazom). Pokiaľ ide o skutočnosti v týchto listinách uvedené, ich posudzovanie a preukazovanie (z hľadiska či by ich bolo možné označiť ako nesporné s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 CSP) by prichádzalo do úvahy, ak by žalobca popieral len pravdivosť (nie aj pravosť) týchto listín. Ako už bolo uvedené „pri hodnotení dôkazov sa uplatní skutková domnienka, že ak je preukázaná pravosť súkromnej listiny, považuje sa za správne, zodpovedajúce vôli vystaviteľa to, čo je uvedené nad jeho podpisom. Pravá súkromná listina je tak dôkazom o tom, že jej vystaviteľ urobil prehlásenie v nej zachytené alebo prejav vôle v nej obsiahnutý“. Uvedené potom platí za situácie, že je preukázaná pravosť súkromnej listiny a teda až pri preukázanej pravosti súkromnej listiny, platí, že je „správne a zodpovedajúce vôli vystaviteľa to, čo je uvedené nad jeho podpisom“. V danej veci dôkazné bremeno o pravosti predložených súkromných listín v konaní zaťažovalo žalovaných, ktorí ho však neunesli a preto v ďalšom nebolo možné považovať za správne a zodpovedajúce vôli žalobcu to, čo bolo uvedené nad jeho podpisom (t. j. uvedené ani nebolo možné považovať za nespornú skutočnosť).

21. Za nesprávny, dovolací súd nepovažoval ani postup, ktorým súd prvej inštancie v priebehu konania zmenil svoj názor na to, ktorú stranu v konaní treba považovať za zaťaženú dôkazným bremenom ohľadne preukazovania pravosti označených súkromných listín, čím mal žalovaný, podľa ich názoru, odňať „možnosť vykonania (navrhnuť vykonanie) znaleckého dokazovania“. Dovolací súd poukazuje na to, že základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 185 ods. 1 veta CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t. j. povinnosť navrhnuť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri navrhovaní dôkazov leží teda zásadne na stranách sporu. Strana, ktorá nenavrhol dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

21.1. Otázka navrhovania dôkazov je teda na stranách sporu (súd rozhoduje len o tom, ktorý z takto navrhnutých dôkazov vykoná) a v tomto smere súd nemá vo vzťahu ku stranám žiadnu poučovaciu povinnosť. Súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach len v rozsahu ustanovenom CSP (§ 160 ods. 1), pričom túto poučovaciu povinnosť nemá, ak je strana zastúpená advokátom (§ 160 ods. 3 písm. b/). Výnimku potom tvoria len spory s ochranou slabšej strany (§ 290 až §323 CSP), kedy súd poskytne tejto slabšej strane (spotrebiteľovi, žalobcovi v antidiskriminačnom spore, zamestnancovi v individuálnom pracovnom spore) nielen poučenie o dôkazoch, ktoré je potrebné v konaní predložiť, ale sám (ex offa) vykoná aj tie dôkazy, ktoré tieto osoby nenavrhli, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V tomto smere jedinou povinnosťou súdu bolo poučiť strany o následkoch sudcovskej koncentrácie konania (§ 167 ods. 3, 4), teda o tom, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (medzi ktoré zákon zaraďuje aj návrhy na vykonanie dôkazov - § 149 CSP) včas, nakoľko v opačnom prípade nemusí súd na ne prihliadnuť (§ 153 ods. 1, 2 CSP). Súd teda strany nepoučuje o tom, aké dôkazy majú v konaní na preukázanie svojich tvrdení navrhovať, ale len o tom, dakedy sú povinné tak urobiť. Zo žiadneho z ustanovení CSP potom nevyplýva povinnosť súdu poučiť stranu (naviac zastúpenú advokátom) o tom, že ju v konaní zaťažuje dôkazné bremeno, resp. ohľadne preukázania akej skutočnosti, ju toto bremeno zaťažuje. Naviac, ak v danej veci súd prvej inštancie stranám (na pojednávaní dňa 23.8.2022) výslovne uviedol, že dôkazné bremeno ohľadne preukázania pravosti označených súkromných listín zaťažuje tú stranu, ktorá od pravosti súkromnej listiny/podpisu odvodzuje svoj úspech vo veci, teda žalovaných, a následne stranám aj umožnil v tomto smere navrhnuť dokazovanie, takýto postup súdu (iba s odkazom na to, že súd v tomto smere zmenil svoj pôvodne vyslovený názor) nemohol potom viesť k odňatiu práva žalovaných navrhnuť z ich strany vykonanie znaleckého dokazovania. Práve naopak, po vyslovení tohto názoru súdom prvej inštancie, bolo výlučne na žalovaných, aby takéto dokazovanie navrhli, resp. sami predložili takýto dôkaz (napr. v podobe súkromného znaleckého posudku). Možno sa preto stotožniť s názorom žalobcu, že žalovaní, ani po vyslovení tohto názoru súdom prvej inštancie, svoje právo navrhnuť (predložiť) dôkaz na preukázanie pravosti nimi predložených súkromných listín, v základnom konaní nevyužili (znalecký posudok doložili až s podaným dovolaním). Realizácia procesných práv nebola žalovaným v tomto smere postupom súdu prvej inštancie znemožnená, ale títo svoje procesné právo nevyužili.

21.2. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením žalovaného 3/, že súd sa mal ex offa obrátiť na Kriminalisticko - expertízny ústav PZ a nechať znalecký posudok vypracovať na náklady štátu, keďže súdu takáto povinnosť z CSP nevyplývala. Ako už bolo uvedené, súd rozhoduje iba o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP), teda rozhoduje o vykonaní iba tých dôkazov, ktoré navrhli samotné strany sporu. Aj bez návrhu môže potom súd vykonať len dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou (§ 185 ods. 2 CSP); iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd môže bez návrhu ďalej vykonať aj dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva (§ 185 ods. 3 CSP). V prípade daného znaleckého posudku potom nešlo o taký dôkaz, ktorý by vyplýval z verejných registrov alebo zoznamov, nešlo ani o dôkaz, ktorým by súd zisťoval, či boli v danej veci splnené procesné podmienky, príp. či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a napokon nešlo ani o dôkaz na zistenie cudzieho práva, iba v prípadoch ktorých, súd môže (hoci nemusí) vykonať takýto dôkaz aj bez návrhu. Zároveň v danej veci nešlo ani o spor s ochranou slabšej strany (§ 290 až § 323 CSP - spotrebiteľský, antidiskriminačný alebo individuálny pracovný), kedy je súd (ex offa) povinný vykonať aj tie dôkazy, ktoré tieto osoby nenavrhli, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd teda neboli oprávnené ani povinné ex offa nechať znalecký posudok vypracovať na náklady štátu.

21.3. Skutočnosť, že vykonanie znaleckého posudku navrhol žalobca, ktorý však neuhradil preddavok na jeho trovy, z dôvodu ktorého súd potom k jeho vykonaniu nepristúpil, bola v danej veci irelevantná, keďže žalobcu dôkazné bremeno ohľadne preukázania pravosti žalovanými predložených súkromných listín nezaťažovalo. Ak súd potom od tohto dokazovania upustil, žalovaní sa nemohli spoliehať na to, že mal tým mať automaticky súd preukaznú pravosť uvedených listín. Samotná skutočnosť, že stranu v spore nezaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie spornej skutočnosti, nevylučuje, že touto

povinnosťou nebola zaťažaná ani druhá strana sporu. Z neexistujúcej dôkaznej povinnosti žalobcu ohľadne preukazovania určitej, v konaní spornej skutočnosti, nemohli potom žalovaní vyvodzovať súčasnú neexistenciu svojej vlastnej dôkaznej povinnosti k tejto skutočnosti, resp. vyvodzovať tým jej nespornosť. Jediným právnym následkom nesplnenia povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu je zásadne nevykonanie tohto dôkazu súdom, a nie zastavenie konania (uznesenie Ústavného súdu SR zo 4. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 236/2019).

22. V ďalšom žalovaní namietali hodnotenie dôkazov súdmi nižších inštancií (napr. vyhodnotenie zmyslu tvrdení svedkyne p. Lackovej o tom, že nemala vedomosť o existencii označených súkromných listín, kedy táto, s ohľadom na absenciu právnického vzdelania, uvedené mohla podľa žalovaných chápať aj tak, že išlo o iba úradné (bankové, účtovné) potvrdenia, ktoré skutočne neexistovali, emailovej komunikácie žalobcu so žalovanými a pod.), avšak bez bližšej špecifikácie procesnej vady, ktorej sa mali súdy nižších inštancií pri tomto hodnotení dopustiť (§ 431 CSP). Žalovaní v podstate žiadali, aby dovolací súd vykonal iné (než súdmi nižších inštancií) hodnotenie nimi navrhnutých dôkazov.

22.1. Dovolací súd potom opätovne uvádza, že na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Dovolací súd má iba možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ako už bolo tiež uvedené, v preskúmvanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti nezistil.

22.2. V súvislosti s uplatnenou námietkou o pochybení súdov nižšej inštancie v procese dokazovania, je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

22.3. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z článku 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany, resp. strán sporu.

22.4. Hodnotiacia úvaha súdu (t. j. hodnotenie dôkazov úvahou súdu) musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Pri hodnotení dôkazov je súd viazaný tiež skutkovým

stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je totiž limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (I. ÚS 114/2008).

22.5. V preskúmanej veci dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti nezistil. Preskúmaním obsahu spisu podľa názoru dovolacieho súdu súdy nižších inštancií správne, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 CSP. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu vrátane ich dôvodov a námietok (porovnaj II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

22.6. Pokiaľ teda žalovaní tvrdili, že súdy vykonané dôkazy nevyhodnotili správne, skutkový stav zisťovali jednostranne v ich neprospech, nezaoberali sa nimi tvrdenými skutočnosťami a vzali na zreteľ nedostatočné dôkazy, a teda vychádzali z nesprávnych skutkových zistení a skutkových záverov, dovolací súd uvádza, že táto skutočnosť sama osebe rovnako nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Dovolací súd uzaviera, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017).

22.7. Napriek uvedenému, dovolací súd poukazuje na to, že skutkové závery oboch súdov nižších inštancií nemožno označiť za svojvoľné, zmätočné, ani extrémne vybočujúce z medzí voľného hodnotenia dôkazov len preto, že (v závere) neboli vyhodnotené spôsobom (a podľa predstáv) žalovaných. Súdy nižších inštancií (pokiaľ išlo o preukázanie úhrady kúpnej ceny) konštatovali, že „žalovaní v konaní nepredložili také dôkazy, na základe ktorých by nimi uvádzané finančné transakcie, vykonané v čase pred uzavretím kúpnej zmluvy, bolo možné považovať za pôžičky poskytnuté žalobcovi a zároveň neprodukovali žiadne nepochybné dôkazy, na základe ktorých by tieto bolo možné započítať na úhradu kúpnej ceny, zaplatenia časti ktorej sa žalobca domáhal v predmetnom spore. Žalovaní tiež nepredložili žiadne relevantné dôkazy preukazujúce ich možnosť v rozhodnom čase disponovať čiastkou v hotovosti vo výške 957.000 eur. S prihliadnutím na rozporuplné informácie žalovaných, ako aj svedkyne p. G. (a to aj s prihliadnutím na ich vyjadrenia v iných súvisiacich súdnych konaniach) ohľadom samotnej výšky a spôsobu zaplatenia kúpnej ceny, navyiac, keď v potvrdení zo dňa 7.2.2011 bola uvedená suma 950 000 eur, ktorá po súčte s transakciami, ktoré mali byť započítané na kúpnu cenu (842.148,31 eur), nepredstavovala sumu 1 800 000 eur, súdy potom konštatovali, že predložené listinné dôkazy o prevzatí hotovosti predávajúcimi, a o potvrdení úhrady celej kúpnej ceny (tzv. listiny súkromnej povahy), a to sčasti v hotovosti a sčasti súčtom úverov, predložené po toľkých rokoch po začatí sporu, sa im javili ako nedôveryhodné a účelové, a preto bez vykonania znaleckého dokazovania ohľadom pravosti týchto súkromných listín, ktorá bola v konaní spochybnená, im nemohli priznať relevanciu. Súdy sa vysporiadali aj s e-mailovou komunikáciou, keď mali za to, že táto nemala súvis so žalobným nárokom, keďže nepredstavovala žiaden zo zákonom predpokladaných a prípustných spôsobov zániku záväzku žalovaných zaplatiť kúpnu cenu. Skutočnosť, že sa v nej žalobca dožadoval potvrdenia jeho pobytu v dome v U. voči žalovanej 2/ a pobytu v dome v Limbachu voči žalovaným 1/ až 3/ s tým, že v obidvoch prípadoch si nárokoval 10 % z kúpnej ceny v prípade predaja týchto domov, nebolo možné dať do akéhokoľvek súvisu s úhradou kúpnej ceny. Označené e-maily žalobcu nebolo možné vykladať tým spôsobom, že by nimi uznal, že mu kúpna cena bola uhradená, nakoľko uvedená skutočnosť z týchto bez ďalšieho nevyplývala. Ani podpísané dodatky ku kúpnej zmluve nebolo možné považovať ako dôkaz o zaplatení kúpnej ceny. Pokiaľ išlo o „pôžičky“ v sume 20.000 eur a 1.000.000 SK

z predložených listín vyplývalo, že manželia G. predali dom v U. žalovanej 2/ za kúpnu cenu 2 500 000 Sk, ktorá mala byť vyplatená z poskytnutého úveru, v ktorej súvislosti bolo na predmetný dom zriadené záložné právo na zabezpečenie pohľadávky v sume 2 500 000 Sk. Zo zmluvy o zriadení záložného práva vyplývalo, že na dom v U. bolo zriadené záložné právo na zabezpečenie pohľadávky v sume 22 000 eur, ktorá vznikla zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0449335994 zo dňa 23.4.2009. Z výpisu z účtu potom vyplýval prevod z účtu žalovanej 2/ v sume 20 000 eur zo dňa 27.4.2009 na účet č. 2624400482/1100, pri ktorom prevode bola ručne dopísaná poznámka, že išlo o prevod na účet žalobcu. Z ďalšej predloženej kúpnej zmluvy vyplynulo, že manželia G. ako predávajúci predali dom v G. žalovanej 1/ za kúpnu cenu 5 000 000 Sk, ktorá mala byť zaplatená z poskytnutého úveru. Súdny ohľadom uvedených transakcií potom konštatovali, že existencia zmluvných vzťahov založených uvedenými listinami prakticky vylučovala možnosť, že žalobcovi poskytované finančné prostriedky mali povahu pôžičiek, ktoré by neskôr mohli slúžiť na úhradu kúpnej ceny za žalovanú nehnuteľnosť. Mali za to, že tieto listiny nesúviseli so žalovanou pohľadávkou žalobcu a túto pohľadávku nebolo možné dávať ani do súvislosti s finančnými transakciami, na ktoré sa žalovaní odvolávali, označujúc ich pôžičkami, a to do takej miery, v akej boli tieto finančné operácie realizované za účelom splnenia záväzkov vyplývajúcich z týchto listín. Uviedli, že plnenia poskytnuté žalobcovi a jeho bývalej manželke v minulosti žalovanou 2/ z hypotekárnych úverov poskytnutých jej Slovenskou sporiteľňou a. s. na základe zmlúv o hypotekárnom úvere č. 0444541166 zo dňa 3.9.2002 a hypotekárnom úvere č. 0449335994 zo dňa 23.4.2009 z titulu kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností v Medzeve (kúpna cena 2 500 000 Sk, t. j. 82 984,80 eur a 20 000 eur) a žalovanou 1/ z hypotekárneho úveru poskytnutého jej Tatra bankou a. s. na základe zmluvy o hypotekárnom úvere prevodom dňa 8.9.2003 z titulu kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností v G. (kúpna cena 5 000 000 Sk, t. j. 165 969,59 eur), nesúviseli so žalovanou pohľadávkou žalobcu. Zdrojom finančných prostriedkov, ktoré žalované 1/ a 2/ v minulosti previedli žalobcovi, boli totiž hypotekárne úvery zabezpečené záložným právom úverujúcej banky so zmluvne dohodnutým účelovým použitím; v žiadnom prípade tieto nebolo možné hodnotiť ako pôžičky, keďže išlo o splnenie zmluvnej povinnosti úhrady kúpnych cien z titulu kúpnych zmlúv, za ktoré žalované 1/ a 2/ nadobudli do svojho vlastníctva uvedené nehnuteľnosti. Pokiaľ žalovaní v prípade sumy 20 000 eur tvrdili, že išlo o pôžičku žalobcovi, žalobca uvedené tvrdenie poprel, keď uviedol, že išlo o doplatok za dom v U.. Žalovaní potom v konaní nepredložili žiadne dôkazy, ktoré by nepochybne svedčili o tom, že išlo o pôžičku poskytnutú žalobcovi, a preto uvedené ostalo len v rovine tvrdení. Zo samotného výpisu z účtu, z ktorého vyplývalo, že žalovaná 2/ previedla na účet žalobcu sumu 20.000 eur, nebolo možné vyvodiť záver, že išlo o pôžičku, keď o účele prevodu nebola pri predmetnej transakcii žiadna poznámka a v konaní neboli prezentované žiadne také skutočnosti ani dôkazy, na základe ktorých by bolo možné transakciu nepochybne za pôžičku považovať; napokon neboli predložené ani žiadne dôkazy, na základe ktorých by túto transakciu bolo možné dať do súvislosti so žalovanou pohľadávkou. Aj v prípade sumy 1 000 000 Sk mali súdy za to, že žalovaní predloženými listinnými dôkazmi neunesli dôkazné bremeno nad všetku pochybnosť, keď nepreukázali plnenie v sume 1 000 000 Sk žalobcovi titulom úhrady časti predmetnej kúpnej ceny. Posúdením predložených dôkazov bolo totiž zistené, že obchodná spoločnosť L.C. spol. s r. o. zastúpená konateľom - žalobcom a ďalšou splnomocnenou osobou, adresovala obchodnej spoločnosti Slovdrin spol. s r. o. zastúpenej konateľkou C.. X. P. listom zo dňa 22.3.2007 písomnú ponuku na odkúpenie 100 % obchodných podielov spoločnosti za kúpnu cenu 90 000 000 Sk (z toho 3 000 000 Sk nevratná záloha/zmluvná pokuta, splatná v deň podpisu zmluvy o budúcej zmluve). Na účet žalovanej 1/ bola dňa 28.3.2007 pripísaná suma 1.173.973,50 Sk s poznámkou „G. L. C.“ a dňa 28.3.2007 odpísaná suma 1 000 000 Sk s poznámkou „P.“, a to na základe príkazu žalovanej 1/ na účet 4900/10006-711080, názov účtu P.. Na základe uvedeného súdy potom dospeli k záveru, že žalovaná 1/ síce vykonala prevod sumy 1.000.000 Sk zo svojho bankového účtu, avšak zrejme bez právneho dôvodu, keď podľa predloženej písomnej ponuky zo dňa 22.3.2007, nebola zmluvnou stranou zamýšľaného prevodu obchodných podielov a naviac vykonala prevod tejto sumy na bankový účet tretej osoby - C.. X. P., a nie na bankový účet žalobcu; ak by aj konala na základe dohody so žalobcom, ako to tvrdili žalovaní, plnila by za obchodnú spoločnosť L.C. spol. s r. o., a nie za fyzickú osobu žalobcu. Pokiaľ žalobca tvrdil, že predmetnú sumu na účel výplaty zálohy žalovanej 1/ poskytol prevodom na jej účet, súdy konštatovali, že z predloženého výpisu z účtu žalovanej 1/ vyplývalo, že v deň označeného prevodu bola na jej účet pripísaná suma prevyšujúca tento prevod (1 173.973,50 Sk), avšak nebolo zrejme nad všetku pochybnosť, kto bol

odosielateľom tejto sumy. Za takejto procesnej situácie súdy uzavreli, že ani pri sume 1 000.000 Sk, resp. 33 193,92 eur, žalovaní neuniesli dôkazné bremeno o časovej a vecnej súvislosti tvrdeného plnenia v súvislosti s úhradou kúpnej ceny. Súdy následne uzavreli, že žalovaní, ani po vrátení veci súdu prvej inštancie odvolacím súdom, v ďalšom konaní nepredložili žiadne také dôkazy, na základe ktorých by tieto finančné transakcie bolo možné nepochybne považovať za pôžičky a zároveň neprodukovali žiadne dôkazy, na základe ktorých by ich bolo možné započítať na úhradu žalovanej pohľadávky; žalovaní v tomto smere svoje dôkazné bremeno neuniesli. Pokiaľ išlo o výpoveď svedkyne p. Lackovej (ktorá podľa žalovaných potvrdzovala úhradu kúpnej ceny), táto potom nemala oporu v iných dôkazoch produkovaných v rámci konania pred súdom prvej inštancie; žalovaní napriek výzvam súdu prvej inštancie (v súlade s pokynom odvolacieho súdu) na predloženie dôkazov nasvedčujúcich tomu, že boli reálne spôsobilí disponovať takouto finančnou čiastkou (957 000 eur), nepredložili v tomto smere žiadne relevantné dôkazy. Súdy nevzhladli relevantnosť ani námietky žalovaných, že v konaní o vyporiadanie BSM žalobcu a svedkyne L. G., ani jeden z nich neuviedol predmetnú (žalovanú) pohľadávku ako spadajúcu do masy BSM. V tomto smere súdy uviedli, že s ohľadom na rozporuplné tvrdenia žalobcu a svedkyne L. G. bolo zrejmé, že v danom prípade išlo o spornú pohľadávku, ktorá doposiaľ nebola súdom právoplatne potvrdená, nebolo tak pre posúdenie žalovaného nároku dôvodné, že túto v konaní o vyporiadanie BSM žiadna zo strán neuviedla; navyše predmetom tohto konania nebolo vyporiadenie BSM, a preto sa uvedeným súdy bližšie nezaoberali. I napriek tomu súdy podotkli, že svedkyňa L. G. v konaní o vyporiadenie BSM predložila listinu obsahujúcu zoznam predaných nehnuteľností, na ktorej bol uvedený aj predaj rodinného domu v G., ktorý museli kúpiť ich tri deti a za týmto účelom si museli vziať obrovský úver v sume 540 000 eur. Súdy pritom žalovaným opakovane umožňovali predložiť relevantné dôkazy preukazujúce úhradu kúpnej ceny, čo vyplývalo i zo zápisníc z pojednávaní. Pokiaľ išlo o doplňujúci dôkaz predložený žalovanými až v odvolacom konaní (účtovnú závierku spoločnosti L.C spol. s r. o. za účtovný rok 2013), odvolací súd uzavrel, že naň nebolo možné prihliadať ako na dôkaz, ktorý nebolo možné predložiť v konaní už skôr; a teda v zmysle § 366 CSP išlo o neprípustnú novotu v odvolacom konaní, kedy navyše v prípade záväzkov spoločnosti L.C. spol. s r. o. nešlo o fyzickú osobu žalobcu, ktorý bol v tejto spoločnosti len konateľom, a preto nebolo možné majetkové pomery, či záväzky uvedenej spoločnosti, bez ďalšieho spájať s majetkovými pomermi a záväzkami žalobcu ako fyzickej osoby“. Možno preto uzavrieť, že napriek tomu, že viacero dôkazov predložených žalovanými poukazovalo na viaceré (rôzne) finančné transakcie medzi stranami sporu vykonané v rôznom období, súdy (pri aplikovaní zásady voľného hodnotenia dôkazov) nijako nepochybili, ak ich (s ohľadom na vyhodnotenie všetkých predložených dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti) vyhodnotili ako také, ktoré úhradu žalovanej kúpnej ceny žalovanými jednoznačne nepreukazovali, so záverečným konštatovaním súdov, že žalovaní svoje bremeno tvrdenia o úhrade kúpnej ceny v tomto konaní neuniesli. Keď sa preto súdy pri hodnotení dôkazov priklonili k záveru o nepreukázaní tejto skutočnosti (úhrady kúpnej ceny), nemožno ich závery označiť za svojvoľné, nakoľko predložené dôkazy prijatie tohto záveru umožňovali.

22.8. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolacia námietka žalovaných týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdov nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalovaných na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficit v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie uvedeného práva žalovaných). Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové a právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie a obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že žalovaní sa s názormi súdov oboch inštancií nestotožňujú, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti súdnych rozhodnutí. Je potrebné dodať, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci vadu zmätočnosti (v zmysle § 420 písm. f) CSP) nezakladá (R 24/2017), ktorý záver považuje za

ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

23. S ohľadom na vyššie uvedené, nebola dôvodnou ani dovolacia námietka žalovaných o porušení ich práva na obhajobu tým, že súdy vo svojich rozhodnutiach poukazovali na tvrdenia žalovaných z iného konania (vedeného na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011), ktoré bolo právoplatne skončené ešte pred začatím tohto konania, pričom tieto tvrdenia žalovaných, potom súdy v tomto konaní nesprávne interpretovali.

23.1. K tomuto dovolací súd uvádza, že odvolací súd síce poukazoval okrem iného „aj“ na to, že žalovaní sa v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/602/2011, vyjadrili v tom smere, že „všetky zmluvné strany boli od počiatku uzrozumené s tým, že aj napriek prejavu vôle v kúpnej zmluve o splatnosti kúpnej ceny má dôjsť k jej úhrade neskôr, pričom žalobca vedel o nedostatku voľných zdrojov žalovaných potrebných k okamžitému vyplateniu kúpnej ceny pri samotnom podpise kúpnej zmluvy a o potrebe získania úveru na ich strane za účelom prefinancovania kúpnej ceny (a teda v danom konaní inak argumentovali ohľadne zaplataenia kúpnej ceny ako v tomto konaní), toto tvrdenie však (pre potreby rozhodnutia vo veci) v tomto konaní odvolací súd nijako neinterpretoval (a už vôbec nie nesprávne). Týmto sa odvolací súd iba snažil zvýrazniť potrebu preukázania pravosti žalovanými predložených súkromných listín (potvrdenia o prevzatí sumy 950.000 eur v hotovosti zo dňa 07.02.2011 a prehlásenia/vyhlásenia o úhrade celej kúpnej ceny zo dňa 21.02.2011), práve z dôvodu, že žalovaní (ako aj svedkyňa p. G.) dovtedy poskytovali rozporuplné informácie (aj s odkazom na ich vyjadrenia v konaní sp. zn. 10C/602/2011) ohľadom samotnej výšky ako aj spôsobu zaplataenia kúpnej ceny, ako aj s ohľadom na to, že tieto súkromné listiny boli predložené súdu s časovým odstupom niekoľkých rokov po začatí sporu. Preto sa odvolaciemu súdu tieto súkromné listiny potom javili ako nedôveryhodné a účelové, a preto bez vykonania znaleckého dokazovania ohľadom ich pravosti, ktorá bola v konaní spochybnená, im podľa jeho názoru nebolo možné priznať relevanciu.

23. 2. Odvolací súd teda pri svojom rozhodovaní nevychádzal z tvrdení žalovaných z iného konania (t. j. tieto tvrdenia nijako neinterpretoval v zmysle ich použitia ako dôkazu, a už vôbec nie rozhodujúceho pre meritum veci), iba s poukazom na tieto vyjadrenia, zvýraznil (vzhľadom na odlišnú argumentáciu žalovaných v tomto konaní) potrebu znaleckého preskúmania pravosti žalovanými predložených súkromných listín (potvrdenia o prevzatí sumy 950.000 eur v hotovosti zo dňa 07.02.2011 a prehlásenia/vyhlásenia o úhrade celej kúpnej ceny zo dňa 21.02.2011), až ktoré potom mali predstavovať „najsilnejší“ dôkaz v konaní, ktorým žalovaní preukazovali úhradu kúpnej ceny. Takýto postup odvolacieho súdu nemožno potom označiť za porušujúci právo žalovaných na obhajobu.

23.3. Navyiac aj tu platí, že prípadné nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

24. Dovolací súd za porušenie procesných práv žalovaných nepovažoval ani samotnú neprítomnosť žalobcu na pojednávaní, kedy žalovaní vo svojom dovolaní, v tomto smere bližšie neoznačili nesprávnosť procesného postupu súdov, ktorým malo dôjsť k porušeniu ich procesných práv v takej miere, že tým došlo až k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (§ 431 CSP). Žalovaní v dovolaní neuviedli ani to, k u akým skutočnostiam mal žalobca vypovedať (ktoré sporné skutočnosti mal svojou výpoveďou objasniť), a teda v čom nezabezpečenie jeho prítomnosti na pojednávaní súdom, porušilo ich procesné práva.

24.1. Dovolací súd uvádza, že nová právna úprava (CSP) vychádza zo základných princípov kontradiktórneho sporu, teda najmä z prejednávacieho princípu. Z uvedeného potom vyplýva skutočnosť, že výsluch strany má súd nariadiť len vtedy, ak tvrdené skutočnosti nemožno preukázať inak (§ 195 ods. 1 CSP). Ďalšou odlišnosťou oproti úprave v OSP (Občianskom súdnom poriadku) je tá, že súd nariadi výsluch strany len na návrh, teda žalobca alebo žalovaný musia navrhnúť nariadenie výsluchu strany o tvrdených skutočnostiach. Je potom na úvahe súdu, či takýto dôkaz vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). Strana sporu môže byť sankcionovaná poriadkovou pokutou podľa § 102 ods. 1 písm. b) CSP v prípade, ak sa nedostaví na súd, hoci naň bola riadne a včas predvolaná a svoju neprítomnosť

neospravedlnila včas a vážnymi okolnosťami. Súd má možnosť aj v prípade neúčasti riadne predvolanej strany konať v jej neprítomnosti a otvoriť pojednávanie (pozri § 180 druhá veta CSP). Ak sa predvolaný bez ospravedlnenia nedostaví na pojednávanie, výsluch alebo k znalcovi, môže ho súd dať predviesť, ak ho o možnosti predvedenia poučil (§ 101 CSP).

24.2. V danej veci súdy z predložených listinných dôkazov, výpovede svedkyne, ani z tvrdení žalovaných nemali za preukázané, že žalovanými uvádzané finančné transakcie, vykonané v čase pred uzavretím kúpnej zmluvy, by bolo možné považovať za pôžičky poskytnuté žalobcovi, žalovaní nepredložili ani také dôkazy, na základe ktorých by tieto bolo možné započítať na úhradu kúpnej ceny, a tiež žalovaní nepredložili žiadne relevantné dôkazy, preukazujúce ich možnosť v rozhodnom čase disponovať čiastkou v hotovosti vo výške 957 000 eur (žalovaní teda nepredložili relevantné dôkazy, ktorými by bola preukázaná úhrada žalovanej kúpnej ceny). Za tohto stavu potom súdy nevzhladli potrebu vykonať dokazovanie aj výsluchom žalobcu (hoci to žalovaní navrhli), nakoľko jeho výpoveď by potrebu relevantných listinných dôkazov nenahradila, kedy navyše žalobca, vo svojich písomných vyjadreniach účel týchto jednotlivých transakcií, tak ako ich uvádzali žalovaní, od počiatku popieral. Za danej dôkaznej situácie súdy na takýto postup boli oprávnené s poukazom na ustanovenie § 185 ods. 1 CSP (mohli teda rozhodnúť, či tento dôkaz vykonajú) a mohli vo veci rozhodnúť aj bez potreby výsluchu žalobcu.

24.3. Napriek tomu sa o zabezpečenie účasti žalobcu na pojednávaní súd prvej inštancie pokúsil, tohto (opakovane) predvolal aj pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, ktorú žalobcovi po opakovanom nedostavení sa na pojednávanie, súd prvej inštancie napokon aj uložil. Skutočnosť, že súd následne nepostupoval podľa § 101 CSP a nenariadil jeho predvedenie, nepredstavovalo (s ohľadom na vyššie uvedené - bod 24.1.) také porušenie procesných práv žalovaných, že by to viedlo až k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Rozhodnúť o predvedení žalobcu na pojednávanie bolo pritom právom (nie povinnosťou) konajúceho súdu (viď slovné spojenie v ustanovení § 101 ods. 1 CSP „môže ho súd dať predviesť“). Súd teda nebol povinný, ani za splnenia podmienok podľa § 101 ods. 1 CSP, predvolaného žalobcu dať predviesť, keďže ide o fakultatívny inštitút.

25. Napokon nedôvodnou bola i dovolacia námietka žalovaných o tom, že v danej veci neboli splnené podmienky pre verejné vyhlásenie rozsudku odvolacieho súdu. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu bol vyhlásený dňa 30.11.2023 o 10,45 hod. na č. d. 50 s tým, že oznámenie o mieste a čase jeho vyhlásenia bolo vyvesené na úradnej tabuli (a zverejnené aj na webovej stránke) súdu dňa 24.11.2023 a zvesené dňa 1.12.2023. Teda v tomto smere boli dodržané všetky zákonné podmienky podľa § 219 ods. 3 CSP (miesto a čas VVR bolo zverejnené tak na úradnej tabuli, ako aj na webovej stránke súdu, a to najmenej päť dní pred jeho vyhlásením). Navyše sa ho osobne zúčastnil žalovaný 3/. Je síce pravdou, že pôvodný termín VVR bol určený na deň 26.10.2023 o 10,25 hod. na č. d. 50, avšak tento bol následne zrušený, nakoľko tento nezodpovedal údajom na webovej stránke súdu, kde bolo ako čas vyhlásenia rozsudku uvedené 8,25 hod. Na uvedené odvolací súd pritom upozornila samotná žalovaná 2/ telefonicky a odvolací súd v tomto smere zjednal nápravu práve tým, že pôvodný termín verejného vyhlásenia rozsudku (s nesprávne uvedeným časom jeho vyhlásenia na webovej stránke súdu) zrušil a vo veci určil nový termín verejného vyhlásenia rozsudku na deň 30.11.2023, pri ktorom už boli splnené všetky podmienky podľa § 219 ods. 3 CSP.

26. Napokon dovolací súd sa nezaoberal námietkou žalovaného 3/ (vznesenou v jeho písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k dovolaniu žalovaných - bod 6. tohto rozhodnutia), v ktorej poukazoval na možnú zaujatosť členov senátu Krajského súdu Bratislava „3Co“ pod vedením L.. E. V., s odôvodnením, že „L.. U. X. R. L.. E. V. boli spolužiakmi na právnickej fakulte Univerzity Komenského pred rokom 1998 a práve JUDr. Milan Vetrák bol nadriadeným L.. U. M., P., konateľ a advokátskej kancelárii zastupujúcej žalobcu, a preto existuje podozrenie, že tieto politicky exponované osoby, mohli ovplyvňovať rozhodovanie sudcov Krajského súdu Bratislava pod príslubom kariérnych alebo finančných výhod“. Túto dovolací súd neposudzoval z dôvodu, že nebola žalovanými namietaná v samotnom dovolaní (ale až vo vyjadrení žalovaného 3/ zo dňa 3. 1.2025 - teda až po uplynutí lehoty na podanie dovolania), a v tomto smere žalovaní, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. e/ CSP,

ani nevyvodzovali. Podľa § 434 CSP, bolo potom možné dovolacie dôvody meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). Dovolací súd tak bol viazaný len dovolacími dôvodmi, ktoré žalovaní vymedzili v samotnom dovolaní, príp. by bol viazaný aj takými, ktoré by žalovaní doplnili najneskôr do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434, § 440 CSP). Nakoľko vyššie uvedená námietka bola žalovaným 3/ vznesená až po uplynutí lehoty na podanie dovolania, s tým, že žalovaní prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. e/ nevyvodzovali, dovolací súd na ňu neprihliadal.

26.1. S uvedeným potom súvisí aj žalovaným 3/ namietaný postup odvolacieho súdu, ktorý nepredložil podanú námietku zaujatosti súdu vyššej inštancie. Aj v tomto smere platí, že tento „nesprávny postup“ nebol ako dovolací dôvod žalovanými v dovolaní vymedzený, k jeho doplneniu nedošlo ani v lehote na podanie dovolania. Platí pritom, že vzniesť námietku zaujatosti možno len do rozhodnutia príslušného súdu, následne môže byť prípadná zaujatosť posudzovaná len ako odvolací (§365 ods. 1 písm. c/ CSP), príp. dovolací dôvod (§420 písm. e/ CSP). V danej veci navyše existencia podania takejto námietky žalovanými z obsahu spisu ani nevyplývala.

26.2. Dovolací súd k predmetnej skutočnosti dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení včítane využitia možnosti podania opravných prostriedkov. Teda bolo na žalovaných, aby uvedenú skutočnosť namietli v dovolaní. Nie je sporné, že žalovaní tak neučinili.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené mal dovolací súd za to, že bol daný dôvod na odmietnutie dovolania žalovaných podľa § 447 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), žalobca má voči žalovaným nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.